

Ідеальність
Юлія Кубай

Усе життя Андрій прагнув бути ідеальним. Настільки, щоб інші поруч із ним почувалися недосконалими. Бо Андрій – успішний юрист із блискучою освітою і кар’єрою в Англії, харизматичний вродливець, одружений із красунею з красунь, батько двох чудових дітей. Однак цей ідеальний світ почав розсипатися. Фатальна автокатастрофа забрала життя дружини та дітей. Андрія накрили чорні, безпросвітні дні. Раптом хтось починає надсилати йому дивні записки. Їхній зміст шокує: аварія не була випадковою. Хтось виставив жорстокий рахунок, який Андрій сплатив сповна. Але кому і чим цей ідеальний чоловік так завинив?

Юлія Кубай

Ідеальність

Життя не має бути ідеальним, щоби бути дивовижним.

Гарт Каллахан

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

© Кубай Ю. В., 2021

© Depositphotos.com / Iznogood, NoraVector, обкладинка, 2021

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2021

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2021

0%

Усе починається з лінії Долі. Прямої, без будь-яких вигинів чи розгалужень. Вона бере свій початок від народження, першого крику, погляду, світла та пролягає вперед через роки життя.

Перші кроки по лінії люди роблять зовсім обережно. Спочатку вони пильно дивляться собі під ноги, однаке потім, із кожним новим кроком, набираються відваги підвести погляд. Хтось налякано помічає, що лінія не має кінця, й опускає очі додолу, а хтось самотійно малює те, що хоче бачити (не всі бояться невідомості: упевнені у своїх силах попереду розрізняють лише перспективи). Дехто не долає весь шлях, а зупиняється, очікуючи на диво (ми ще не раз зустрінемо таких людей на своєму шляху).

Рано чи пізно лінія приводить до точки розгалуження. Старенького вказівника із безліччю потрісканих дощок, на яких виведено написи невідомою мовою та які спрямовані в різні боки. На дві дороги чи три, а можливо, й на всі п'ять. Невідомі, з різними кінцями, вони знатимуть іще не одне перехрестя.

Піти ліворуч? Повернути праворуч? Чи впевнено простувати прямо? Може, варто повернутися? Чи перетнути іншу лінію Долі? Сісти й подумати? Чи зачекати на когось, із ким удасться розділити шлях? Хто покаже істинну дорогу? Хтось розумніший... Чи правильну відповідь дасть час? Скільки варіантів і жодної підказки – навіть вказівник не допомагає.

Тим часом люди обирають власний шлях. Комусь інтуїція підказує звернути ліворуч, хоча дорога та терниста, з глибокими ямами, велетенським камінням, частими грозами та сірими хмарами, що майже торкаються землі. Той тернистий шлях виводить до підйому на гору, з якої відкривається чудовий краєвид і сонце, що сходить над обрієм.

Комусь більше до вподоби дорога праворуч. Вона асфальтована, з гарною погодою та фонтанами, наповненими кришталево чистою водою, проте має інший, простіший кінець. Цей шлях дає змогу пізнати сенс терпіння.

Повернення назад не обов'язково приведе до точки відліку. Шлях повернення непередбачуваний: можна втратити все, навіть власну гідність, але зате пізнати людяність, набути сили та стати на герць із самим життям.

Деякі залишаються біля вказівника та питають у кожного поради, сподіваючись обрати шлях за допомогою чужого рішення... Вони незмінно вірять у те, що хтось краще знає, що їм потрібно, або ж бояться обрати власний шлях.

І той, хто пішов до гори, ще не раз обиратиме шлях, яким дійде, підніметься на неї чи, можливо, зовсім оmine. А той, хто пішов прямо, бо не в його принципах звертати, ще не раз заважається на повороті ліворуч.

І дорогою зустрінуться ті сміливці, які йтимуть лінією Долі. Вони не звикли дотримуватися правил і знають, як обійти життя. А хтось підійде до людини, що сидить на землі, та простягне руку. Вони підуть, знайдуть єдиний шлях, і так триватиме доти, доки дорога не розділить їх, адже кінець – різний.

У кожного свій шлях. Лінії, буває, лежать у різних площинах. З однієї точки зору вони перетинаються, а з іншої – біжать паралельно. Ідеальна дорога – це та, яку ти обрав сам, бо обирають те, що під силу.

То яка дорога ідеальна?

0,5 %

Я любила не твою ідеальність, а твої недоліки.

Ці слова було виведено на синьому тлі чіткими та правильними білосніжними буквами. Мене захоплювало й водночас лякало те, що я тримав у руці. Я завжди хотів досягти такої довершеності букв, таких прямих, чітких, без зайвих прикрас – ліній. Я не міг відвести погляду від записки: синій колір був глибокий, насичено-темний, такий, як я люблю, а дорогий дизайнерський папір мав приємну рельєфну текстуру, і це викликало ще більший захват. Я вперше бачив таку довершену річ – схоже, хтось попрацював над тим, аби мене здивувати. Утім краса й ідеальність швидко зникали, щойно я повертався до суті написаних слів.

Я відразу впізнав вислів. Адже моя дружина не раз повторювала ці слова. Коли я їх перечитував, у моїй голові лунав саме її голос: медовий тембр, м'який, теплий звук, чудова, просто ідеальна вимова. Мені було нескладно уявити, як наприкінці вона злегка всміхається, тоді як очі залишаються сумні. Чому сумні? Вони не були сумними, останні іскри життя зникли з них. І пустий погляд був спрямований крізь мене. Ці сірі очі, мені їх не забути...

Холод прокрадався тілом, проникаючи під шкіру, він заморожував м'язи, паралізував рух. Рука стискала ідеальну записку зі словами, які колись були живими. Вона лежала під землею, а на труні повинна би бути троянда, яку я кинув, прощаючись навіки. Мабуть, її вже там немає. Час не жаліє нікого: троянда давно зігніла, ставши поживою для інших організмів. Тому що в житті не знайти нічого непотрібного, кожен бере від нього своє.

Солодкуваті, але свіжі нотки чогось фруктового долинули до мене. Я підніс ближче до обличчя записку і вдихнув аромат, що йшов від неї. Перший акорд – соковитий, стиглий апельсин. Він нагадав мені сонячні береги Іспанії, де ми відпочивали під час медового місяця. Помаранчевий акорд швидко підхоплював бергамот, що зливався з апельсином у пристрасному цілунку. Запах розкривався з іншого боку: поєднання мигдалю і ягід ялівцю додавало букету свіжості. Він залишав по собі незабутній шлейф шляхетного кипариса, доповненого білим мускусом, кмином і ароматом кедрового дерева. Кожна частинка, поєднуючись з іншими, створювала гармонію запаху, що дарував відчуття безтурботності та безмежної свободи.

Їй так личили ці парфуми... Я сам добирав їх, знав, що саме треба. Аромат чудово підкреслював легкий характер, розкривав нестримність душі та

безмежність любові, яку вона випромінювала. Її життєва енергія й оптимізм гармонували з ним. Так, аромат належав моїй дружині.

Тепер записка стала довершеною. Вона заворожувала мене, але ранила і наганяла страх. Я не міг збагнути, чого в мені більше – захоплення чи крижаного заціпеніння. Однак ці прямі літери, неперевершений фон, приємна текстура... Я повільно позбувався жаклих відчуттів, які заповнили мене під час читання. Я бачив лише її – записку. Нею можна захоплюватися хтозна-як довго, але з туману, який заслав мою свідомість, виринало одне-єдине запитання: хто?

Я торкався пальцями рельєфної поверхні та розумів, що папір просто чудовий на дотик. Хто знає про ці слова, окрім мене самого? Веду пальцем по чіткій білосніжній лінії. Хто ж це аж так прагнув мене зачепити, що навіть скористався її парфумами? Знову вдихаю аромат і заплющую очі, насолоджуюсь ідеальністю. Хто зі мною грається?

Мені захотілося дізнатися ім'я зухвальця, того, хто спромігся мене здивувати. Я поклав записку до внутрішньої кишені піджака і попрямував на пошуки хлопчика, який приніс її. Від захоплення запискою я зовсім забув, де перебуваю. Поступово до мене почала долимати музика з-за зачинених дверей зали, з якої я вийшов кілька хвилин тому, щоби побути наодинці із власними думками. Я повернув у протилежний від неї бік: мені здалося, що саме в тому напрямку зник хлопець.

Зі мною зіграли надто тонко. Зараз потрібно бути холоднокривим. Коридор привів мене на майданчик, із якого збігали на перший поверх сходи. Широкі поручні, виготовлені з мармуру, орнамент якого створила сама природа, вражали своєю величчю й доповнювали загальну картину довколишньої розкоші. Великі червоні порт'єри прикрашали великі, аж до стелі, вікна. Я швидко спустився на перший поверх і майже зіштовхнувся з офіціантом, який ніс золотаву тачку з невеликими канапе із червоною рибою. Ми ледве розминулися – хлопець зробив віртуозний рух тацею, щоб я не вибив її з його рук.

– Перепрошую, – мій голос звучав рівно, навіть попри мою активну ходьбу (між словами я витримував паузу в 0,48 секунди).

Чому саме таке число і звідки така точність? Із дослідження, яке проводили на основі аналізу голосів і мови багатьох людей. Сам голос перевіряли на частоти, тони, швидкості, інтонації і кількість слів за хвилину. Ідеально, на думку лінгвістів і звукорежисерів, вимовляти не більше як 164 слова за хвилину та робити між ними паузу в 0,48 секунди. І я чітко виконував інструкції.

– Не зважайте, сер, – офіціант не втрачав самовладання (він тримався гідно, як того й вимагає етикет).

Білосніжні лінії з'явилися навпроти деталей гардеробу, зовнішності та загального вигляду хлопця. Цифри змінювали свої значення, коливалися у постановці остаточної оцінки. Не вистачало інформації, щоб сформулювати остаточне судження, але про зовнішній вигляд – легко, проте занадто клопітно. Мій мозок шалено опрацьовував іншу інформацію, доки свідомість малювала показники.

- Я шукаю вашого колегу, - я теж не слабкодух, контролюю ситуацію. - На зріст приблизно метр дев'яносто один. Має чорне хвилясте волосся із проділом на лівий бік. Високий лоб, ніс із горбинкою, очі, ніби прискалені трохи, карі. Колір лица - жовтуватого відтінку, нижня губа більша за верхню, десь у півтора раза. Лице квадратної форми, через пробіл у волоссі здається, що лоб нібито завеликий...

Мова - це потужний інструмент, яким мало хто вміє користуватися. Нею можна маніпулювати людьми, досягати поставлених цілей, розв'язувати значні проблеми, маскувати своє істинне обличчя. Просто потрібно навчитися робити це. У моєму голосі переважала мінлива тональність, я ніколи не закінчував речення підвищеним тоном, намагаючись його завжди знижувати. Людям до вподоби голоси, які бринять упевненістю та силою, а не навпаки. У моїй сфері діяльності важливо володіти власним голосом.

- Він вийшов на вулицю, сер. Має бути біля входу для прислуги, що веде до кухні, - офіціанта дещо здивував такий детальний опис, але він не подав знаку, лише повернувся лицем до входу у приміщення. - Зараз на виході поверніть праворуч. Прямуйте до кінця будівлі й знову зверніть праворуч. Коли проминете стоянку, опинитеся перед входом.

- Дякую, - я кивнув на його слова та неквапливо рушив до виходу, притлумлюючи бажання бігти.

На вулиці було прохолодно, морозний вітер одразу скуйовдив мое волосся, перетворюючи зачіску на суцільний жах. Асфальт вкривала тоненька кірка льоду: удень сніг танув під променями сонця, а під вечір природа згадала, що на вулиці зима. Обережно ступаючи по льоду, я йшов, чітко дотримуючись вказівок офіціанта. Коли наблизився до службового виходу, помітив, що з-за сміттєвих баків сотаються смуги цигаркового диму. Мої туфлі, очевидно, не були призначені для ходіння слизькими поверхнями: я тільки те й робив, що постійно силкувався не впасти. Підшви ковзали по льоду, і, напевно, це здавалося збоку кумедним.

Щойно я підступив до баків, як побачив хлопчину, що похапцем докурював цигарку і бив ногою по купі зледенілого снігу.

- Вибачте, що забираю у вас перерву, - попри всі перешкоди й емоції, що опанували мене, я тримав ту ідеальну паузу в 0,48 секунди між кожним словом. І хоча цього ніхто не помічав, залишалося відчуття, що моя вимова - сама досконалість.

- Ні, ви що... - хлопець одразу кинув цигарку, що ще тліла, у купу снігу, яку бив кілька секунд тому. Однією рукою він почав розвіювати дим, який тільки-но випустив. - Ви щось бажаєте?

- Так, - мені хотілося скривитися від жакливого тютюнового смороду (хлопчина точно курих якийсь дешевий шлак), але я стримався, остерігаючись показувати свою відразу. - Ви мені принесли записку, - діставши з кишені досконалість, я показав її хлопчині.

- Так, - він навіть не поглянув на неї, а просто витріщався на мене, ніби вперше побачив. Його очі заволокла імла. Мабуть, цигарки були сильні.

- Ви могли б мені сказати, хто саме передав її? - усе в мені стиснулося від нетерпіння.

- Звісно, сер, - я ледь помітно видихнув, але від наступних його слів знову напружився. - Це був кур'єр.

- Кур'єр? - швидко вигукнув я, що зовсім не було мені властиво (треба тримати марку).

- Саме так, він.

- Яку саме доставку той кур'єр представляв?

На мое полегшення, він і знав доставку, і зміг описати кур'єра. Я все детально занотував у мобільний телефон і подякував йому за допомогу. Хлопець тільки стенив плечима й дістав іще одну цигарку з кишені штанів. І де вони набирають такий персонал?

Я поквапився повернутися до приміщення, моя відсутність не могла залишитися непоміченою. Думки повністю заповнили здогадки: хто надіслав мені записку? Найгірше я відкинув одразу - версію, що це просто чийсь недоречний жарт. Зараз моя компанія стабільна, має хороший рейтинг і нових клієнтів. Можливо, якомусь із конкурентів закортіло збити мене з пантелику, налякати, щоб я розхвилювався і втратив хватку?

Хоча... Вона говорила мені ці слова лише наодинці... Геть, геть поганим думкам із голови, зараз найважливіше - не виказати стривоженості. Тому лише впевненість і спокій.

1%

Найбільше, що я не любив у цьому світі, окрім хаосу, то світські раути. Для мене це не більше, ніж хизування власними грошима та несмаком. Після них завжди болить голова. Щойно я ступив до банкетної зали, одразу почали з'являтися вони... Проходячи повз людей, я помічав тонкі лінії, які тягнулися від певних деталей їхнього гардеробу до простих дрібничок. Біля кожної лінії стояли відсотки, що показували, наскільки те чи те ідеальне. Я зауважував деталі, і це була моя найбільша вада. Я бачив, як люди робили неправильний вибір, порушуючи загальні закони ідеального світу. Вони жили в суцільному хаосі, бідкаючись, що життя несправедливе і завдає їм лише зла. А як по-іншому? Вони відкидають всесвітні закони й дивуються, що деколи їм не щастить. Обирають професії, які не підходять під їхній характер, вступають у шлюб із людьми, які їм не відповідають... Люди роблять усе навпаки.

Однаке це не про мене. Я живу за такими законами. І зараз я ідеальний на 66 %, колись був на 99 %, але мої 33 % загинули в автокатастрофі. Це було давно, воно залишилося у минулому, тож потрібно провести лінію, відгородитися від цього, почати знову дивитися у майбутнє.

Уже на вході до зали мене поглинув розбавлений грою музикантів шум. Це була справді велика та розкішна зала, виконана у пастельних кольорах. Вона мала два яруси, з'єднані між собою колонами у модерному стилі. Освітлювали її світильники, розвішені по всьому приміщенні (приглушене світло від них додавало атмосфері події невимушеності). Опукла, повністю скляна й поділена білими перегородками стеля відкривала чудовий огляд всіяного маленькими зорями нічного неба.

Одразу від входу праворуч звертала доріжка до темних сходів із прозорими поручнями, що вели на другий поверх, а попереду виднілися три сходинки, щоби спускатися до самої зали. Невеликі столики прикрашали свіжі букети, що мали вигляд композицій із ледь присушених цитрусових дольок і яскравих жовтих та помаранчевих квітів і стояли у прозорих вазах квадратної форми. Маленькі ліхтарики підсвічували кожен столик, накритий білою скатертиною з тоненьким, як павутина, мереживом. Окремі столики були розраховані на чотирьох осіб, інші (таких виявилось менше) – на шістьох чи вісьмох. Поміж столиків височіли декоративні деревця, прикрашені гірляндю, що випромінювала біле світло.

Наприкінці зали височіло підвищення для музикантів, де розташувалася невелика група, яка грала класику в сучасному аранжуванні. Перед ним був вільний простір для тих, хто волів би потанцювати. Зараз на майданчику лише кілька гостей намагалося зобразити більш-менш нормальні «па».

Мені не хотілося розмовляти. Час від часу я всміхався своїм знайомим, киваючи у відповідь, коли вони підносили вгору свої келихи з алкоголем. Я намагався швидше дістатися найвіддаленішого кутка зали, щоби поринути в роздуми, плануючи завтрашній день. За моїм столиком саме нікого не було, тож я попрямував до нього.

Цифри переслідували мене й у неживих деталях: гра музикантів, оздоблення зали... Найбільше нервувала музика. Я відчував, що скрипалі занадто швидко грають, – випереджають усіх щонайбільше на пів секунди, але це ще й як відчувалося. Я не був снобом, що визнає лише класику, тобто не цурався й сучасного аранжування, проте ця композиція невимовно дратувала мене.

Мені хотілося, щоб усе якомога швидше закінчилося, але я розумів, що так просто мені мою відсутність не подарують. Тому, опинившись у кінці зали, я взяв із таці офіціанта келих шампанського та зробив маленький ковток. Не великий шанувальник алкоголю, я мусив віддати належне п'янкому букету цього сорту шампанського. Справді смачне, воно мало тонкий аромат із фруктових-пряних ноток, що залишали після смаку родзинок, ванілі та свіжої випічки з одного боку та перцю, кислої вишні й анісу – з другого. Здавалося б, занадто багато інгредієнтів як для шампанського, але саме їх неймовірно точне та гармонійне поєднання створювало абсолютно нестандартний, але такий свіжий смак. Це та ще правильно витримана температура для насичених видів шампанського – у межах п'ятнадцяти чи сімнадцяти градусів – ставало запорукою 100 %, які миготіли біля келиха. Утім, я взяв шампанське, бажаючи не насолодитися його смаком, а прийняти сп'яніння, що розливається в тілі відчуттям тягучої легкості.

Якщо подивитися навколо, то всього цього могло й не бути. Яка ж дивовижна життя... Можливість появи таких розвинутих організмів, як ми, є просто мізерною. Життя – це щось довершене й унікальне. Це ідеальність, тонка

грань між руйнацією та хаосом. Ми перебуваємо на золотому перетині всього в усесвіті. Проте цього недостатньо, ми продовжуємо спускати наше життя у помийну яму, навіть не намагаючись скористатися подарованим самою природою.

Я повільно прямував до свого місця, дивлячись на 100 % біля келиха. Як часто ми стикаємося з такими відсотками в житті. Під час завантаження відео, у фінансових розрахунках, для виконання якихось справ чи вимірювання власних сил... А хто встановив, що це число досконалості?

Прийшло воно до нас зі Стародавнього Риму (недарма кажуть, що всі дороги ведуть до Рима), з'явившись на світ задовго до винайдення десяткової системи числення, тобто в час виконання розрахунків за допомогою дробів, що кратні $1/100$. І пішло-поїхало. У середні віки 100 % узагалі стали просто популярними. Так, оскільки деномінацію валюти обчислювали завдяки числу 100, такий метод розрахунку почали використовувати для визначення прибутку, збитків чи відсоткових ставок... І що далі, то більш упевнено число фігурувало зі значенням 100 %. Цьому сприяло й те, що в ньому, як ні в якому іншому, відчувається повнота, закінчений цикл усіх дій, загалом якась незбагненна довершеність.

Ось і я розраховував своє життя за таким числом. Бо у 100 % мого життя кожен відсоток був справді вагомий і відігравав чітко визначену роль. Моя теорія трималася на чотирьох стовпах, три з яких були рівнозначними та не мали пріоритетів: 33 % – роль і місце у світі, 33 % – продовження роду, 33 % – спадок для наступних поколінь, а один був найменший і стояв окремо: 1 % – внесок у власне коріння.

Для мене були такі катастрофічно важливі ці 33 %. Я втратив їх того жакливого дня: 11 % – моя дружина і 22 % – діти. Я не міг прийняти того, як підло обійшлося зі мною життя, адже всі свої дії я спрямовував на досягнення досконалості. На якусь мить я вирішив, що моя теорія неправильна, аж тут мені повідомили, що причиною аварії стала відмова гальм на слизькій через погодні умови ділянці дороги. Це все сталося тому, що хтось пішов не тим шляхом, який йому написало життя. Обравши не ту професію, працівник виконував роботу, що була не призначена йому. У всьому винні люди.

І ось зараз, щойно я почав оговтуватися. Щойно віра знову повернулася до мене. Я відчував, що можу відновити ці 33 %, хотів якнайшвидше взятися за це, коли хтось вирішив зі мною погратися і надіслати записку. Мене не полишало відчуття, що це зробив не хтось сторонній, а той, хто добре знає мене. Адже кожен деталь досконало продумано. Я торкнувся кишені, у якій лежала записка. Здавалося, що навіть через тканину я відчуваю прохолоду від неї. Мое серце забилося пришвидшено. Не розумію чому, але ця пригода вабила мене своєю таємничістю. Мене, що зовсім не був авантюристом.

Я вже сидів за столиком, розслаблено споглядавав людей і міркував. Тож навіть не помітив, як до мене підійшли та заговорили:

– З виразу твого обличчя бачу, що захід просто мерзенний.

– Сашко, – я видихнув, почувши знайомий голос.

Світло-русявий чоловік, який ледве діставав мені до плеча, мав великі привілеї бути моїм добрим другом. Я подивився на нього – і бліда лінія відокремилася від його костюма, щоб показати 60 %. Сякі-такі проценти Сашко втратив на успішності навчання, проходженні практики та фізичному здоров'ї (він частенько нехтував ранковими пробіжками та споживав доволі некорисну їжу). Приятель мав шанси набрати хоча би 96 %, якби знайшов собі відповідну дружину й завів дітей. Ми товаришували ще зі шкільних років. Дружба наша була близька до ідеалу: попри те, що їй ще багато чого бракувало, допоки я не зустрів нікого, хто підходив би мені більше за Сашка.

– Алекс, – скривився друг.

– Сашко, – наголосив я. Незважаючи на відверте невдоволення, він завжди розмовляв зі мною українською мовою. Це було природно.

– Алекс, мій любий друже.

– Ти для мене будеш завжди Сашком, – мої губи сіпнулися в легкій усмішці.

– Ендрю, ти ж чудово знаєш, як мене нервує це ім'я.

– Андрій, мене звати Андрій. І ні, тебе воно почало нервувати, коли ти вирішив стати повністю недоанглійським громадянином.

– Хто б казав? – Сашко здивовано скинув брови. – Сам поводишся, ніби третій у списку на королівський трон. До того ж інші тебе називають Ендрю і ти ім не перемиш.

– То інші, а ти мій друг і ми з тобою вирости на одній вулиці й завжди були Сашком і Андрієм, – моя усмішка стала ще ширшою, мені подобались ось такі невеликі суперечки з моїм другом. – І чому лише третє місце?

– Бо друге місце посідаю я, – гордо, з невеликим пафосом промовив друг і дуже елегантно сів за столик. – І ти мені не відповів.

– Ах, точно. Пробач. Так, ти маєш рацію.

– Напевно, ти випив замало алкоголю, – друг кивнув на мій іще повний келих. – Ох, ну ж бо вгадаю: вони зіпсували твою улюблену класику.

– Ще ті вандали. Якби вони ввімкнули ту твою улюблену співачку, то я б нічого проти не мав, там псувати нічого.

– Ну, звісно, куди їй до твоєї улюбленої Адель, – Сашко закотив очі.

Я хотів іще щось додати, але вчасно кинув погляд на годинник. Завтра робочий день, і мені треба виспатися, а для цього вартувало би лягти в ліжко хоча б до одинадцятої вечора. Поки я дістануся додому, виконаю вечірні процедури... Потрібно було вже вирушати.

– Попелюшці час додому?

- Я б і тобі радив їхати, завтра у нас достатньо справ, - я поправив метелик і суворо подивився на друга.
- Тепер розумію, чому моя мама ніколи за мене не хвилювалася. Вона усвідомлює, що мій друг абсолютний зануда і попіклується про мене.
- Ходімо, я зараз викличу таксі.
- Я машиною, - Сашко простягнув руку до мого келиха з алкоголем.
- Ти пив алкоголь, тобі не можна за кермо. Я теж дозволив собі ковток шампанського, тому не буду ризикувати й розвозити нас по домівках.
- Зануда, - промовив друг і, допивши шампанське, дзвінко поставив келих на стіл, жестом запрошуючи мене йти попереду.
- Я не зануда, а просто передбачливий. А ще занадто молодий, аби ось так помирати.
- Резонно, - Сашко заховав руки до кишень штанів і попрямував слідом за мною. - Тільки нагадай, чому ти змушуєш мене так рано лягати спати?
- Бо сон найміцніший, коли ти засинаєш до одинадцятої (узагалі, я лягаю о десятій, і це найкращий варіант). У цей період організм виробляє особливий гормон - мелатонін, що приносить щастя й енергію на наступний день. До того ж оптимальний сон - це вісім годин. Я виконую цю норму і встаю відносно рано, встигаю поробити всі вранішні справи та приїхати вчасно на роботу.
- Ти колись відкриєш мені таємницю свого графіка життя, і я здам тебе до божевільні.
- Увесь світ - то суцільна божевільня, - тихо буркнув собі під ніс я.

3%

Для маленького хлопчика небо не було чимось простим, знав-бо, що під шаром хмар на відстані в тисячі кілометрів є ще більший, безмежний світ. Він сповнений таємниць і незрозумілих явищ, які не можна пізнати сповна. Два різні світи - космічний і земний. Хлопця так вабив той простір. Йому невимовно кортіло зазирнути під ковдру, що накриває Землю. Поглянути на той космос, що притягує багатьох людей. І, як кожен, він задумувався: як у такому гігантському світі вони можуть існувати самі? Невже тільки на їхній планеті можливе життя? І чому саме на їхній? Чому не на Марсі? Венері? Сатурні? Як так сталося, що саме тут вони почали свій шлях еволюції?

- Татку, татку, а чи є життя на інших планетах?

Маленький хлопчик сидів, обхопивши долоньками коліна, аби тримати ноги підтягнутими до себе. Поклавши підборіддя на коліна, він захоплено дивився

у нічне небо, вкрите зірками. У такі моменти йому здавалося, що досить просто простягнути руку, аби торкнутися сяючої цятки. Поряд із ним сидів, приставивши до очей бінокля, його батько.

– У нашій Сонячній системі не знаю, а от десь там, дуже далеко від нас, може, і є.

– А чому у нас є життя, а на інших планетах немає?

Син уважно подивився на батька, який нарешті відклав бінокль і перевів погляд на нього. Зелені очі променилися м'якістю й теплотою, а губи вигнулися в усмішці.

– Чому на них не з'явилися інопланетяни, такі зелені, довгі, з величезними чорними очима на всю голову... – хлопчик захоплено переповідав свої враження від фільмів, які вряди-годи дозволяв йому дивитися під власним наглядом батько.

– Це тільки у фільмах таке може бути, точно невідомо, які ці... інші живі організми, – батько всміхнувся від наївності сина. – Розумієш, ми щасливчики. Того дня, коли на планеті зародилося життя, Фортуна була на нашому боці. Занадто ідеально всі обставини склалися.

– Які? – очі Андрія засвітилися цікавістю, він із надією подивився на батька.

– Тобі буде трішки важко збагнути...

– Я дуже розумний, усе зрозумію, – малий не відступався.

– Гаразд, я спробую пояснити доступно, – зітхнув батько. – Сонце і Місяць – це небесні тіла, які всі знають. Хтось із них відповідає за нічну пору, а хтось – за денну. Ми без Сонця не можемо жити, бо його вогняна куля зігріває землю, дає рослинам енергію росту... Це як вогнище: наблизившись надто до полум'я – воно обпече тебе чи й спалить ущент, а далеко відійдеш – уже не так відчуватимеш його тепло й у негоду замерзнеш. Так само з нашим Сонцем: якби ми були ближче до нього, нашу поверхню засипав би попіл, і на ній нічого не росло б, як на Венері чи Меркурії; якби ж занадто далеко – усе вкривала би крига і панував би добрячий холод, як на Урані чи Юпітері. Ми розташовані на ідеальній відстані від Сонця, на такий, що приносить нам лише користь. Це зрозуміло?

– Так, – закивав головою хлопчик.

– Чудово, а тепер трішки складна частина. Он бачиш, – батько показав пальцем на небо. – Ось там міститься наш земний щит, або іншими словами – атмосфера. Вона захищає нас від радіації, космічного сміття й інших небезпек. Атмосфера не складається з якогось міцного металу, як ти можеш подумати, згадавши щити з фільмів. Ні, вона складається із газів, які насичують її. Вона відповідає і за фотосинтез, і за біологічний цикл багатьох рослин, тварин, коливання температури, зміни пір року... Цього б не було за іншого складу газів, як-от на Марсі чи Венері, Меркурії. Ці планети теж би були придатні до життя, якби мали таку саму атмосферу, що й

у нас, та лежали б на безпечнішій відстані від Сонця. Проміння, що пронизує шари атмосфери, не перетворює газ на отруту, як на тих планетах.

Син захоплено слухав батька, який і сам не мав бажання припиняти розповідь. Батько і син дивилися на небо, де світлим серпиком висів Місяць.

– Наш маленький друг Місяць – це супутник Землі. Пам'ятаєш, я тобі розповідав про гравітацію? Отож гравітаційне поле Місяця, за допомогою, звісно, Сонця, створює приливні сили. І, за однією теорією, життя зародилося саме в регіоні, що зазнавало особливої дії припливів. Інша гіпотеза припускає, що припливи могли створити умови для перетворення морських істот на перших земних тварин. Скажи мені, Андрійку, яке явище спостерігаємо ми щодня?

– Як дід свариться із сусідкою? – невпевнено перепитав хлопець.

– Твоя правда, – засміявся батько. – Але я зараз не про це. Ми спостерігаємо зміну дня і ночі. Тобто наше чудове обертання навколо Сонця. Ми маємо певну траєкторію, швидкість і відстань. Наше розташування призводить до того, що йде рівномірна зміна дня і ночі, пір року. Якби такого не було, то одну частину землі поглинув би лід, а другу – просто спопелило би сонячне проміння. А подивися на нас? Ми ж із тобою такі хвацькі хлопці! За мною в юності стільки дівчат бігало...

– Тату, ти так швидко змінюєш тему чи ця інформація стосується нашої розмови? – хлопець глипнув на батька з-під лоба.

– Стосується, – чоловік дістав невеликий камінчик із кишені й закинув його далеко за дах. – Чому він упав?

– Сила тяжіння.

– Саме так. Без неї ми б такими не були. Щоб ступити крок на Юпітері, ти повинен важити приблизно сто п'ятдесят кілограмів, бо там неймовірно потужна гравітація. А наша сила тяжіння, гравітація, робить нас такими, які ми є, вона не шкодить нам, ми в гармонії з нею. Хоча, можливо, іншим інопланетним расам ми здавалися би потворами.

– А вони нам! – засміявся хлопець.

– Саме так, малий. Є ще одна ознака унікальності нашої планети. Ми маємо магнітне поле. Без такого захисту нас уже б давно підсмажили сонячні промені та зруйнували космічні шторми. Це вже я скільки ознак назвав?

– П'ять!

– Ага. Я вже згадував про клімат? У нас є й найхолодніші, й найспекотніші зони. Проте загалом помірний клімат. Це чудово. І, можливо, через перелічені вище причини. Крім того, як я вже казав, те, що ми розташовані на оптимальній відстані від Сонця, забезпечує нас водою, яка підтримує життя на планеті. Усі ці елементи неабияк важливі для нашого існування. Ти знаєш, що таке фотосинтез?

- Так.

- Справді? - Батько здивовано подивився на сина. - Ти ба... Невже ти у мене такий дорослий?

- Тату, ти мені зовсім нещодавно про нього розповідав. Пам'ятаєш, я якось запитував про зелений колір! - обурено взявся пояснювати хлопець.

- Уже зовсім безпам'ятний стаю...

- То що там про фотосинтез?

- Фотосинтез дає нам зелений колір. Це означає, що сонячні промені, вуглекислий газ і вода перетворюються на рослинну їжу. Такий процес створює основу життя на планеті. За однією теорією, життя на планеті могло стати пурпуровим, якби мікроби використовували б замість хлорофілу інші молекули, і ніхто не знає, як би це відбилося на процесі формування життя. А все завдяки тому, що під час створення наша планета опинилася на потрібній відстані від Сонця. Саме з цієї причини її атмосфера настільки унікальна, що ми можемо бачити блискавки - електричні заряди, які сприяють формуванню амінокислоти і цукру, що також впливають на наше життя...

Батько звів погляд на небо. Так само зробив і син. У повітрі повисла мовчанка, кожен обмірковував неймовірність сказаного і почутого.

- Знаєш, сину, ми могли б і не існувати.

- Я про це думаю... - тихо відповів син.

- Наш світ зберігає хитку рівновагу. Нам просто дуже пощастило (я це повторюватиму все життя). Було б хоч якесь число: відстань, кількість газів у атмосфері, гравітація, час... Якби хоч одне із цього переліку було трошки не таким, як є, то й нас, можливо б, не існувало.

- Невже світ такий крихкий?! - злякано перепитав хлопчик, не відводячи погляду від неба.

- Не крихкий, а унікальний. Ми щасливці, адже нас могло й не бути тут. Кожна частинка доповнює іншу, створюючи унікальну, досконалу систему, що породжує життя. Розумієш, усе пов'язано між собою. Кожен елемент нашої планети - це механізм, тож якщо щось піде не так, наш світ зникне. І люди... Вони також важлива деталь. І щороку стають дедалі важливішими.

- То від нас залежить життя на планеті? - світлі очі хлопчика спалахнули, він дивився на батька чи то з подивом, чи то із жахом.

- Залежить, але ми не завжди намагаємося працювати задля його блага, - зітхнув чоловік і сумно глянув на сина. - Ти ще надто малий, аби це зрозуміти.

Батько пригорнув до себе розчарованого сина, який, хоч і дізнався відповіді на свої запитання, лишився незадоволений закінченням розмови. Він хотів усе зрозуміти, але чомусь не міг... І це його нервувало.

Місячне сяйво пробивалося крізь жалюзі, на яких товстим шаром лежав пил. Сяйво м'яко заливало й не менш брудний килим, яким за день пройшлися десятки людей, наробивши стільки слідів, що зараз важко було розпізнати справжній його колір. Попід стінами вишикувалися шафи, окремі шухляди яких були не до кінця зачинені (такими їх залишив господар кабінету, певно, надто заклопотаний, аби стежити за порядком). Подекуди виднілися горщики з кімнатними рослинами, які зовсім нещодавно перецвіли та ще мали поміж листя засушені бутони квітів. Про рослини дбають прибиральниці, бо власник кабінету навіть не підозрює про їхню наявність тут, і це зовсім не дивує.

Власне, зараз він сидить за столом, зайнятий перечитуванням щойно дописаного звіту. Тишу в приміщенні вряди-годи порушує клацання клавіатури й важке зітхання чоловіка, яким той зустрічає кожную нову помилку. Зовсім забувши про час і про те, що ще годину тому в телефонній розмові обіцяв дружині прийти вчасно додому, він поринув у роботу. Підвищення принесло невелику прибавку до зарплатні й дуже очікувану прірву роботи.

Оформлення кабінету залишалося незмінним протягом року. Тільки ближче до Різдва і Нового року на столі з'являлася старенька штучна ялинка із прикрасами, виготовленими дитячими руками. Нерівні букви на кульках вицвіли так, що побажання щасливого Нового року ледве можна було розрізнити. Як і кольори гірлянд, абияк прикріплених до стіни позаду робочого стола: червона барва на них давно вигоріла, а зелена тепер більше скидалася на білу. Ці елементи декору ніяк не стосувалися господаря кабінету, він навіть точно не був певен: він сам їх почепив чи все ж таки за нього це зробила прибиральниця?

На столі стояла лампа, що відкидала жовтувате світло на втомлене обличчя полісмена. Очі чоловіка ледве рухалися слідом за словами на екрані. Раптом він глянув на годинник і мало не зомлів, зрозумівши, як надовго затримався на роботі. Ще більше закалатало його серце, коли згадав про обіцянку дружині.

– Цього разу не обійтися без квітів, – прошепотів собі під ніс чоловік, хоча й розумів, що такої пори квіткові магазини вже зачинені.

Його погляд упав на світлину в золотавій рамці, що займала почесне місце на робочому столі. Хай який чоловік бував завантажений, проте ніколи не переставляв її. Фотографія була зображенням двох дівчаток із таким самим, як у нього, кольором волосся. Одна з дівчаток – мабуть, старша – обіймала кота, що мав радше переляканий, аніж щасливий вигляд. Тварину за хвіст тримала менша дівчинка, що в широкій усмішці демонструвала відсутність двох передніх зубів. Позаду дівчаток стояв сам полісмен із дружиною. Жінка мала темне волосся та неймовірно гарні сірі очі. На її обличчі була щаслива усмішка. Фото випромінювало ніжність, любов і сімейне порозуміння.

Чоловік простягнув руку і торкнувся кінчиками пальців щоки дружини – нервово напруження через роботу зняло як рукою. Від спокою, що огорнув

душу, його губи самі розпливлися в усмішці. Минуло десять років відтоді, як вони побралися, і майже п'ятнадцять, відколи він підійшов до неї познайомитися. Здавалося, що час зупинив свій плин, а почуття залишилися зовсім такими, як на початку. Змінився лише їхній зовнішній вигляд – ось що було зовсім не вічне.

Він повільно перевів погляд на екран, аби востаннє перевірити пошту. Чоловік знав, що скринька порожня, тому, натиснувши на оновлення сторінки, одразу повів курсор до кнопки завершення роботи. Утім червона одиничка біля слова «Вхідні» змусила його зупинитися. Адресу та ім'я відправника було приховано. Це викликало в детектива неабиякий азарт. Цікавість і допитливість так і підштовхували його до того, щоби відкрити лист. Бодай би це не був якийсь вірус, що проник через систему захисту.

Пронизливий звук вібрації пролунав у приміщенні. Чоловік аж заплющив очі: цієї миті його серце гирею впало донизу. Зітхнувши, він розплющив очі й узяв до рук мобільний.

– Вибач, я вже іду додому, – втомлено проговорив полісмен.

На іншому кінці зв'язку запала напружена тиша, після якої почулося важке зітхання.

– Гаразд... – озвався жіночий голос. – Але я занадто втомлена, тому піду спати. Вечеря в холодильнику – розігрієш.

– Ти у мене найкраща, – усміхнувся чоловік.

– Знаю, Девіде.

Розмова перервалася. На обличчі чоловіка засяяла ніжна усмішка – все-таки він вважав себе щасливчиком. Девіда переповнювало відчуття сімейного тепла: він ще був на роботі, але кількох секунд розмови з дружиною вистачило, щоби чоловік відчув себе щасливим. Він уже й забув про лист, але знову помітив знак непрочитаного повідомлення навпроти слова «Вхідні». Чоловік набрав у груди повітря, проганяючи тепле марево, що змушувало розслабитись і притупляло пильність. Видихнувши, він уже серйознішим поглядом подивився на монітор і відкрив лист. З кожним новим рядком чоловік дедалі більше насуплювався, нахилився ближче до монітора так, що, здавалося, ось-ось торкнеться його кінчиком носа. У світлі, що падало на обличчя від екрана, тепер чітко проступали зморшки, що з'явилися від напруженої роботи в поліцейському відділку. У світлому волоссі виднілися декілька сивих волосин. Хоча чоловікові було ще дуже далеко до пенсії, постійні переживання та стресові ситуації далися взнаки.

Дочитавши лист до кінця, полісмен задумливо відкинувся на спинку крісла, не відводячи погляду від окремих слів, що чорніли на екрані.

Доброї ночі!

Пишу щодо справи Кейтлін Коваленко, яка загинула разом із дітьми пів року тому внаслідок автокатастрофи. Як було зазначено в рапорті, жінка не

впоралася з керуванням на слизькій дорозі через тривалі, упродовж усього тижня, дощі. Також ви помітили проблеми з гальмівними колодками, але позаяк автомобіль був у жахливому стані (врізався у велику вантажівку на шаленій швидкості), усі пошкодження в циліндрах із гідравлічною рідиною списали саме на ситуацію, що склалася. Пошкодження не були явними, ніяких потенційно значних відхилень, ні сильних перегинів чи підпилення... Проте вони були. Їх виконано тонко й так, що відразу й не скажеш, що це зробила людина. Просто механічне пошкодження. Чи не так?

Як докази правдивості моїх слів прикріплюю відео з камер спостереження СТО, де знято момент огляду гальма та виконання пошкодження. Окрім цього, додаю файли із ксерокопією чеків місіс Коваленко того дня на СТО. Цього буде достатньо, щоб ви почали діяти. Оригінали надішлю вранці.

Сподіваюся, що тепер справу не буде закрито, а ви знайдете того, хто завдав людям такого болю.

Ми повинні відповідати за своїх внутрішніх демонів.

Гарної ночі вам, містере Дербі.

Ось тобі й неочікуване завершення робочого дня. Лист був як грім серед ясного дня, посланням, що викликало більше запитань, ніж давало відповідей. Девід раз у раз перечитував рядки листа, але той був чистим – мінімум відступу від суті. Крім останнього речення, що вибивалось із загального контексту.

Девід легко згадав той інцидент. Жахлива катастрофа, загибель сім'ї... Ендрю Коваленко був справді шанованим мешканцем міста. Будівля його компанії здіймалася над усіма будинками містечка, була його гордістю й окрасою. Зразок справді витонченої архітектури й осередок неабиякої сили правосуддя (тут працювали найкращі юристи, що мали клієнтів по всьому світу). Самого Ендрю Коваленка шанували всі місцеві мешканці – і багаті, і бідні. І це зрозуміло. Він відкрив у своїй компанії віконце допомоги для злидених, які потребували кваліфікованого захисту баристерів[1 – Баристер (англ. barrister) – категорія адвокатів у Великій Британії. Баристери мають право виступати у всіх (зокрема й вищих) судах. (Тут і далі прим. авт.)] і соліситорів[2 – Соліситор (англ. solicitor) – категорія адвокатів у Великій Британії. Соліситори готують судові матеріали для ведення справ баристерами – адвокатами вищого рангу, а також працюють юрисконсультами в різних організаціях і мають право вести справи в судах нижчих інстанцій.]. Досягнувши таких висот, Ендрю не запишався. Він не тільки не цурався простих людей, а навпаки, активно їм допомагав. Це, звісно, негативно сприймали його багаті клієнти, що давно забули, як колись самі були такими. Проте компанія Ендрю чудово виконувала свої обов'язки, тож ніяких претензій багатії не висували. Ендрю Коваленко мав незаплямовану репутацію, а це найважливіше для юриста.

Девід точно пам'ятав, як Ендрю починав кар'єру в цьому містечку: на той час він щойно став до роботи у поліцейському відділку. Дербі завжди дивувало, з яким острахом дивилися на Коваленка люди, – сам він не бачив у ньому ні сталі, ні холоду, а лише щось добре і світле. Вони майже відразу

спрацювалися. Ендрю не раз приходив до поліцейського відділку, брав справи своїх клієнтів і вивчав їх. Гострий розум, довершена логіка й тонке відчуття ситуації робили його в очах Девіда майже генієм. Тому він зовсім не здивувався, що не минуло й декількох років, як Коваленко взявся будувати власну компанію. Це здавалося не просто одним із найдивніших кроків (усі найбільші юридичні компанії розташовувалися в Лондоні). Це було ризиковано.

Ендрю також ставився до Девіда по-особливому. Це відчував і сам Дербі, хоча, напевно, й не міг однозначно сказати, якими є ті взаємини. Зрозуміло було тільки те, що вони поважали один одного за професіоналізм.

Тому, коли сталася трагедія з дружиною Ендрю, Девід був першим, хто відчув, що це не аварія, а щось більше. Він поділився тоді своїми здогадками з Коваленком, і той ухопився за рятівну соломинку, повністю довірившись полісмену. Однак доказів було замало, і припущення Дербі не підтвердилися. Справу закрили, але відчуття неправдоподібності не полишало Девіда.

Тепер, отримавши лист, полісмен ніби ожив. Обличчя чоловіка сяяло тріумфом, здавалося, він навіть скинув кілька років. Проте не лише радість опанувала Дербі. Солодкий присмак новин перебивала гіркота реальності. Відтак Девід узяв під контроль свої емоції й окреслив план дій. Насамперед треба було дочекатися оригіналів запису та квитанцій, щоби переконатися в їхній достовірності. Потім сформулювати запит на СТО із проханням надати інформацію про працівників на той час. І, врешті, до чого негайно вдався Девід, написати у відділ безпеки щодо відстеження, звідки надійшов лист.

Він мав підтвердження своєї версії. І тепер не знайдеться нікого, хто б закрив цю справу. Девід міг її відновити, оскільки одержав у руки поки що примарні, але ж докази. Полісмен знову подивився на повідомлення – йому не подобався цей анонім, від нього просто відгонило небезпекою. Проте поки що не лишалося нічого іншого, як повірити йому, а далі буде видно.

Із жахом згадавши, котра зараз година, Дербі рвучко підхопився з крісла й заходився збиратися додому. Робота роботою, а ось отримати на горіхи від дружини – це гірше від усього на світі.

7%

Вона сяяла чистотою, прекрасно біла, гранітна кімната, у якій ти поставив свій престол. Осередок влади, що ґрунтувався винятково на монументі, збудованому власними руками. Ти не боявся очорнити себе, показати, якою працею далася тобі влада. Ніяких меблів чи вікон, крізь які б лилося світло. Ти сконцентрував абсолютно всю увагу на троні. Мінімалістично, стерильно – у цьому був якийсь шарм. І хай як хотілося відвести погляд, він однаково повертався до престолу й Короля. Тільки ти... У цьому вся суть.

Підлога і стіни випромінювали світло, не даючи кімнаті поринути у морок. Усе було занадто світлим... Не думаю, що його джерелом був ти. Ти не міг

приписати собі такої сили – усе ж таки скромність ще не зовсім покинула твою свідомість.

До трону я прямував повільно, зовсім не поспішаючи та смакуючи кожну мить. Адже бачив, що ти не приготувався до прийому. За стільки століть хтось прийшов до тебе, ще й без стуку, попередження чи навіть запису. Перепрошую за невихованість, але ж я простий хлоп, який утомився жити в багнюці.

Я не знав: кинутися до сходів, які вели до престолу, відразу чи зупинитися зараз і схилитися в поклони, виявляючи власне ставлення до такої величної особи. Мені було байдуже, як ти мене приймеш. Я підступив ближче до гранітного білого трону і жартівливо вклонився. Мій уклін був занадто низький, я майже торкнувся чолом нижньої сходинки. Гадаю, нога смертного не ступала по ній, тільки ти єдиний.

Король гордо сидів на своєму місці. І було важко не погодитися з тим, що ти таки створений для цього. Кожна деталь промовляла про велич і непохитність. Королівська постава, плавні рухи, у яких відчувалася неабияка сила, викликали захват. Це істинна роль, яку ти не грав, а проживав. Цей холодний погляд, у якому іскрилася мудрість, взята в облогу гординою та егоізмом. Тобі не потрібно слів, тіло говорить саме. Даруй мені мою зухвалість, але я не міг не помітити, що лице твоє втомлене, а сам ти потребуєш відпочинку. Попри це ти був готовий слухати і приділити мені увагу. Хоча я пам'ятаю: ти не міг пригадати свого підданого (розумію, їх чимало). Пробач, я залишив брудні сліди на вимитій підлозі. Твої брови сіпнулися від здивування.

Король був одягнений у чорний костюм, який різко контрастував із білим гранітом. Позиціонуючи себе Вашою Світлістю, ти не зрікався темних силуетів. Так вимагав внутрішній стан. Хочу зазначити, що це пасувало тобі.

Не дочекавшись наказу, я випростався, хоча цей рух було важко так назвати... Сам того не бажаючи, я горбився під поглядом Короля (у мені ще говорив дух підданого, раба, людини, що не може сказати слів, які йдуть від розуму і серця), і втуплював очі в граніт. Не можу повірити, що ти вибрав саме цей матеріал, міг же взяти мармур, той більш королівський. Я добре тебе знав, але цього рішення досі не зрозумів. Припускаю, що граніт повністю відображає твій характер, твою сутність. Граніт же не зовсім білий, містить сірі прошарки. Він неоднорідний, не такий досконалий, як ти й любив.

Я знову кинув погляд на тебе, шукаючи в очах той важіль, що відкриє в мені нескорений дух. І знайшов. Випростався, показуючи, що й моя постава може бути шляхетною. Король відчує дух протистояння, непокори та бажання вийти з-під контролю. Сьогодні перші кайдани спадуть.

Ти чекав на моє перше слово. А я не міг відвести погляду від корони. Яка милота, ти навіть постарався і зробив собі корону. Ну не справжній правитель? Ти намагався бути ним.

Корона була тонкою, виготовленою зі світлого металу, можливо, срібла (знаючи тебе, припустив, що ти запросто міг взяти й біле золото). Ні, не вершина ювелірного мистецтва, від неї не віяло розкішшю і безмежною

владю. Перше, що відчуваєш, дивлячись на корону, – холод, гострий біль, порожнеча... Каркас її утворювали пруті, які перепліталися між собою, створюючи своєрідні тонкі канати. Вона так гарно сиділа на твоєму темному волоссі. Проте мені здалося, що корона та радше тягар, який ти намагаєшся тримати на своїх плечах, аніж знак влади. Це була важка ноша, вона обтяжувала тебе. Я бачив, як дрібні краплі крові звисали з кінчиків твого волосся. То гострі шпичаки корони, що йшли по колу, роздирали твою шкіру. Ти запитаєш, де вони? Мабуть, створюючи корону, ти не помітив, як додав цю деталь. У ній не сяяло коштовне каміння, ти додав в оздоблення темний сапфір, який поглинав чорну суть, що жила в тобі.

Ти волів стати правителем світу. Долаючи перешкоду за перешкодою, ти, Королю, підгрибав під свій білий граніт дедалі більше територій, дозволяючи зайве, намагаючись прикрити свою сутність добрими справами. Ти так силкувався все контролювати, думаючи, що хорошими діяннями ти не зруйнуєш залишки цілісності системи.

Як нерозумно сподіватися, що всепоглинаючий контроль – це рішення багатьох проблем. Ти сидів на могутньому троні, вдаючи із себе справжнього короля. Проте я бачив у твоїх блакитних очах лише страх. Ти усвідомлював, що зайшов аж надто далеко і точка неповернення лежить поза зоною досяжності. Ти розумів, для чого я прийшов. Це означало, що ти втрачаєш контроль.

Ти можеш шукати захисту під білим гранітом і ховатися за стінами, але рано чи пізно ми наздоженемо тебе. Я бачив страх у твоїх бездонних блакитних очах. У моїх – крилася надія.

– А ось і я.

Мій голос звучав хрипко. А ти не встиг мене зупинити. Я впав на гранітну підлогу і схопився руками за голову. Граніт починав чорніти, темрява затоплювала залу. У ній згасло світло, але з'являлися канделябри. Твого трону не торкнулися, він був чудово білим, а на ньому ти й поки що твоя корона трималися міцно.

7,5 %

Уже декілька років поспіль мій день розпочинається о 6:00. Звісно, якщо я пішов спати вчасно, а не так, як учора. Не дивно, чому так важко було прокидатися. Ось що стається, коли відбувається збій: мозок просто перестає нормально функціонувати. І я міг би дозволити собі поспати ще трохи, але сьогодні до роботи планував завітати у службу доставки. Спогад про записку оновив усі дані в голові, даючи привід з новими силами розпочинати день.

Ця думка трішки збадьорила, і я встав із ліжка, відразу акуратно застеливши його. Цього тижня я мав постіль кольору кави з геометричним візерунком – трикутники темнішого кольору перетиналися між собою, створюючи абстрактну схему. Вона відповідала інтер'єру кімнати. Я намагався зробити так, аби візерунок постелі збігався з тим, що на

подушках, а гострі кути трикутників були спрямовані саме до стіни, тоді як основа – до дверей.

Наступними у списку ранкових завдань були пробіжка і декілька силових вправ. Фізичний стан людини може багато чого розповісти про неї. Тому я намагався стежити за вагою та м'язовим складником тіла. Підтримка функціонування організму становила у моїй системі 11 %, які належали до 33 % – роль та місце в житті. Туди ж входили 7,33 %, які займав фізичний стан, і 6,67 % – зовнішній вигляд. Щодня, незважаючи на погоду і самопочуття, я взував комфортні білі кросівки Nike, чорні спортивки, білу футболку і, залежно від погоди, – сіру толстовку. На кисті руки закріплював спортивний годинник, який вимірював відстань та пульс і показував час. Зазвичай я бігав без музики, мені подобалося бути в тиші з собою.

Невелика розминка перед будинком, щоб розігріти м'язи, а далі десять кілометрів по району і кінцевий пункт – домівка, де на задньому подвір'ї я виконував зміцнювальні вправи для пресу, рук і ніг. Після цього ритуалу я відправляв спортивний одяг до кошика для білизни та йшов у душ.

Можливо, це має дивний вигляд, але... У мене є спеціальна душева кабінка, розроблена винятково під мої побажання. Якщо вже стежити за собою, то необхідно дотримуватися багатьох правил, які вбережуть організм від безлічі негативних впливів. Занадто гаряча чи холодна вода зашкодить шкірі й організму. Варто знайти оптимальний діапазон, а ще краще – точну температуру, за якої вона не чинитиме негативної дії. Звісно, ми по-різному сприймаємо воду і цей параметр індивідуальний для кожного з нас. Коли підставляємо руку під воду, перше, на що орієнтуємося перед тим, як щось вирішити, – це відчуття. Вони можуть бути і приємними, і, навпаки, – болючими. Останні відчуття означають, що занадто висока температура і тривалий час контакту можуть призвести до пошкодження тканин шкіри.

Я довго вивчав це явище, аналізував багато літератури, поки не натрапив на дослідження, проведене Брундреттом. У ньому йшлося про те, що ми є складним функціональним організмом, тому більшість наших відчуттів формується на основі аналізу мозку, якому доносить інформацію імпульсами мережа нейронів, розмішена по всьому організму. Кожна людина забезпечена мережею рецепторів температури – близько 10 на квадратний сантиметр, – розташованих на глибині 0,2 міліметра під поверхнею шкіри. Ці рецептори надсилають імпульси в мозок, а їхня частота залежить від початкової температури шкіри та від темпу її зміни. Середній час, за який ми розпізнаємо відчуття тепла чи холоду з моменту отримання імпульсу, коливається в межах від 0,15 до 0,25 секунди. Наша шкіра здебільшого має товщину від одного до двох міліметрів (найтовстіша шкіра розташована на спині, а найтонша – на повіках). Руки сприймають температуру 33 °C як нейтральну. Вона відповідає нормальній температурі рук за комфортних умов. Підвищення температури на кожні наступні 7...8 °C призводить до того, що сприйняття змінюється від відчуття води теплої, гарячої й дуже гарячої.

Від цієї позначки й потрібно було відштовхуватися. Мою теорію підкріплювали статті лікарів-дерматологів, які констатували, що 37 °C є оптимальною температурою для приймання душу, оскільки за такої температури судини не будуть безладно звужуватися або розширюватися, а кровообіг, відтак, не змінюватиметься.

Після прийому душу я висуюю волосся, невеликою кількістю гелю акуратно вкладаю його. Після цього розпочинаю гоління. Хай якою є сьогоднішня мода, для мене ідеалом є лише поголене лице. Ні, можливо, комусь і личить легка щетина, борода чи вуса, але це точно не про мене. Після гоління я змащую шкіру кремом, аби зволожити її та наповнити корисними мінералами.

Зуби я чищу лише після сніданку. На сніданок я зварив два яйця та приготував тости. Спочатку обсмажив до хрусткої шкуринки квадратної форми хліб, зверху на нього поклав шар бринзи, в яку додав кріп, лимонний сік, кунжут та оливкову олію, а завершив прикрашення тонко порізаним авокадо. Навпроти тосту з'явилася біла лінія з цифрами: 288 калорій, 9,5 грама білка, 21,1 грама жирів і 16,8 грама вуглеводів. Із кожним відкушеним шматком цифри зменшувалися, поки не вигулькнуло «0». Лише після цього я пішов чистити зуби й одягатися на роботу.

Коли ви вперше бачите людину, то аналізуєте її зовнішній вигляд – одяг, взуття, зачіску... Якщо все це між собою гармоніє, людина вам подобається. Далі в хід іде мова, манери, розум, людські якості. Проте хай якою не була б людина в душі, перше, на що ви звернете увагу, – це зовнішній вигляд. Від того, як ми подаємо себе в суспільстві, може залежати все наше життя. Люди люблять очима. На жаль, одиниці помічають за гарною обкладинкою щось більше. Однак я намагаюся, щоб і зовнішній вигляд, і внутрішнє наповнення відповідали одне одному. Витрачаючи багато часу на свій довершений вигляд, я так само багато приділяю уваги тому, щоби бути наповненим чимось усередині.

Кожен мій костюм пошитий персонально для мене. Рівні шви, бездоганна тканина, досконалий крій... Їх створено для мене. У таких костюмах я почувуюся іще більш упевнено. У них зручно, комфортно, це більше ніж просто одяг.

Сьогодні я зупинився на костюмі-трійці з дорогої, чудової шерсті перуанської вікунї темно-синього кольору. Сорочку обрав світлу з голубим відтінком. Краватку – під колір костюма, а ще чорний пасок і класичні, проте зимового фасону туфлі. Поверх костюма я накинув пальто.

Мій сьогоднішній вигляд був готовий. Поглянувши на себе в дзеркало, я відразу побачив маленькі лінії, які відходили від кожної деталі мого образу і містили написи проценту їхньої досконалості. Я поправив волосся, і 99 % відразу перетворилися на 100 %. Краватка була не дуже добре зав'язана, але я її підправив і все стало ідеально. Ще раз провів рукою по тканині пальта: хоч показник і був 100 %, я мусив так зробити, ще раз усе перевірити. Щойно все сягнуло найвищої позначки, я вийшов із будинку.

Наступна деталь, якою я неабияк пишався та яка доповнювала мене повністю, – це машина. Не просто машина, а чорна матова BMW бізнес-класу. Довершена елегантність, витримана в діловому стилі, та неабияка зручність. Я любив машину, вона повністю відображала мене: зовні мала суворий, без зайвих прикрас вигляд, тоді як усередині була зручною, довершеною та функціональною. У ній завжди витав приємний свіжий аромат, із легкими нотками натуральної шкіри. Умонтована панель приборів була зроблена з натурального дерева, залакована та декілька разів протерта – до абсолютного блиску. Зручне керування робило кожну поїздку суцільним

задоволенням. І, звісно, важлива для мене деталь – машина була на ручному, а не на автоматичному керуванні. Суцільний контроль. Ми становили з нею одне ціле.

Однак я був навчений гірким досвідом. Перед тим як сісти за кермо, я оглянув її. Спочатку – скільки повітря в колесах. Біля кожної деталі відразу виринула біла лінія, показуючи цифри, але я, попри це, перевіряв знову й знову кожен елемент. Спочатку колеса, потім – чи працюють гальма, який звук видають гальмівні колодки, чи горять фари поворотів, аварійної зупинки та гальмування, чи достатньо мастила, засобу для очищення... Незважаючи на досконалість цифр, я притлумлював невеликі напади паніки, щойно бачив свою машину. Хай якою б вона була ідеальною, треба пам'ятати, що її складали неідеальні люди.

Лише після всіх перевірок я сів у машину – тепер можна спокійно їхати на роботу. Та спершу надумав заскочити в офіс доставки по необхідну інформацію.

Зима забула, що вона зима. Сніг зник, асфальт був вологим від нещодавнього дощу, шмагав сильний пронизливий вітер, і здавалося, що сніг не випаде й на різдвяні свята. Люди, як завжди, кудись поспішали, заклопотані, зовсім змарнілі, сірі... На що вони гайнують своє життя?

До служби доставки я дістався вчасно, як і планував, наперед розрахувавши, що дорога буде складною. Переді мною височіла будівля із чорної цегли, і лише яскраво-жовті вивіски із закличками зайти не давали змоги загубитися. Біля входу стояло чимало людей. Я оминув їх і ступив досередини, штовхнувши масивні двері. Гомін людей заповнював увесь простір (мабуть, перед святами тут просто аншлаг із пересиланнями). Я шукав поглядом вільну касу, де б міг поставити своє запитання, і не знаходив – усі працівники були зайняті.

– Добрий день, сер, – привернула мою увагу юна дівчина.

Світла сорочка та жовта хустинка, зав'язана навколо її шиї, вказували на те, що дівчина тут працює. Пропускаючи повз увагу лінії, що утворилися з нічого, я спрямував погляд на її золотистий бейджик, на якому зазначалося, що Елізабет Браун працює старшим адміністратором. Я швидко всміхнувся їй і промовив:

– Добрий день. Так, я був би вдячний за допомогу, – ті самі ідеальні 0,48 секунди між словами.

Ігноруючи цифри, що так і волали правду, я не міг відвести від дівчини очей. Легка, ніжного кольору помада лише підкреслювала природній колір її губ, а натуральний макіяж на повіках і легкий штрих уздовж лінії вій чорним олівцем робили очі більш виразними.

– Учора мені доставили лист. Маю свої документи та сам пакунок, – продовжив говорити я, прикипівши поглядом до дівчини.

На віях небагато туші, мабуть, вони від природи такі густі та довгі. Я відразу помітив ці карі очі, відтінку розтопленого шоколаду. Брови

ідеальної форми, мабуть, трохи підфарбовані олівцем. Так робила...
Неважливо.

– Хотів би дізнатися відправника. На жаль, мене так і не повідомили про нього, адже передавали, власне, не персонально мені, а моему помічнику, – я ледь усміхнувся і похитав головою. – Він новенький, не спитав одразу.

Щоки вкривав ніжний рум'янець, а тон шкіри був просто довершений, без жодної вади. Темно-шоколадного кольору волосся, акуратно зібране у хвіст, виблискувало під світлом ламп (на вулиці ще було зовсім темно). Така вона – зима.

– А у відповідь би хотілося надіслати лист-подяку.

З її вуст не сходила усмішка. Вона так само привітно дивилася на мене, хоча я встиг зауважити, що дівчина мене оглядала. Мабуть, мій зовнішній вигляд не дав приводу хвилюватися, тому вона кивнула на мої слова і проговорила:

– Звісно, сер. Як я можу до вас звертатися?

– Ендрю Коваленко, – додав я, мимоволі відповідаючи на її усмішку.

– Містере Коваленко, пройдіть за мною, зараз ми пошукаємо у базі даних про доставку.

Ми попрямували до однієї з кас, закритої на технічне обслуговування (за комп'ютером якраз завершували виправляти якісь технічні помилки). Дівчина подякувала працівникам і сіла за робочий стіл.

– Прошу ваші документи, – вона протягнула руку.

– Так, – я дістав із кишені свій паспорт і передав їй.

Дівчина взяла його до рук і дещо здивувалася, побачивши, що паспорт закордонний. Тоді, щоб уникнути зайвих запитань, я передав їй документи на візу.

Її постава була ідеально рівною, погляд зосереджений. Лише іноді дівчина ледь примружувалася, щось переглядаючи на екрані. Я спостерігав за нею, уперто ігноруючи просто нагромадження цифр. Дівчина востаннє натиснула на клавішу, і позаду неї запрацював принтер. Міс чи місіс, точно не відомо, Браун підвелася зі свого місця, знову подарувавши мені усмішку. Вона підійшла до принтера, взяла папери та повернулася назад.

– Ось, прошу, тут вказано відправника та всю необхідну інформацію щодо відправлення.

– Я вам дуже вдячний, – це були щирі слова.

Ще раз усміхнувшись Елізабет, я опустив погляд на папери. Поряд із даними про відправника стояли ім'я та прізвище, які я не очікував побачити. Увесь позитив кудись зник, змінившись неймовірним здивуванням.

8,0 %

Адам Нейсклі.

Це мій колега. Точніше, колись він був ним, поки я не звільнив його. Справді жакливий жарт, просто нижче пояса. Невже він думав, що зачепить мене цим? Вирішив про себе заявити? Натиснути на сумління? Погано ж він мене знає... Від усвідомлення, як усе тонко було продумано, записка у моїй кишені враз поважчала. Це повернуло мене до реальності. Втім, тепер усе ставало на свої місця: він міг просто почути слова дружини в один із тих разів, коли приходив до нас на вечерю. Це поліпшило мій стан, але я не до кінця заспокоївся. Адже від повернення колишніх демонів не варто чекати чогось хорошого. Минуле, воно не завжди приносить гарні новини.

– Дякую... – ще раз промовив я.

– Усе гаразд? – дещо стурбовано перепитала Елізабет Браун.

Дивно, мені здавалося, що я контролював свою міміку, вона б не мала... Погляд знову потягнувся до неї, Елізабет мала стурбований вигляд. Мабуть, я справді дав слабіну. Тому знову всміхнувся та повністю опанував себе.

– Звісно. Усе просто чудово. А ви врятували мене, – я ще більше всміхнувся, помітивши, як вона розслабилася. – Гарного вам дня.

І що ще більше здивувало мене, то це те, що я підморгнув їй, ховаючи папери до кишені. Мені здалося чи вона все ж почервоніла й тихо побажала мені хорошого дня навзаєм? Можливо, здалося. Проте це більше дивувало мене.

Я збирався їхати на роботу. На виході із приміщення, біля самих дверей, я майже зіштовхнувся з кур'ером. Ми вдарилися плечима, тож я розвернувся і поклав руку на спину чоловіка, сказавши:

– Перепрошую.

– Усе гаразд... Ендрю?

Я легко впізнав цей голос і здивовано втупився в чоловіка. Це був Саман Хабіб. Ми з ним не раз перетиналися. Чому він одягнений у форму працівника доставки? Жовтий жилет і бейсболка з логотипом відволікали мене від самого знайомого – лінії повільно з'являлися у повітрі, показуючи зовсім невітні цифри.

– Саман, – я простягнув руку, щоб привітатися. – Неймовірна зустріч. Яким вітром тебе сюди занесло?

Рука часу торкнулась і його обличчя. На ньому проступили зморшки від напруженої роботи, проблем чи, можливо, важких думок. Їх точно не викликають радісні події, багато сміху та ширих усмішок. А мені хотілося думати саме про останнє...

– Не повіриш, Ендрю, – він сумно всміхнувся і потиснув мені руку, вказівним пальцем показавши на логотип компанії, що красувався на кишені куртки. – Працюю.

Його очі були сповнені втоми. Колись вони здавалися мені колодязями знань, вони вабили і затягували у свою глибину. Горіли ясніше від вогню, коли виникав світлий здогад, ідея. Зараз вони були інакшими, пізнали тягар життя, його важкий бік. Білки очей повністю помережили червоні капіляри. Напружена робота, недосип, неухважність до свого здоров'я.

– А як же юридична справа? – Я не міг упоратися зі здивуванням: побачити тут цього чоловіка, справді талановитого в юриспруденції, було для мене ніби зустріти оперного співака в караоке-барі. – Чи ти тут працюєш юристом?

Над верхньою губою Саман мав шрам. Ще й досі пам'ятаю, звідки він. Не варто відкривати пляшку пива зубами. Рубець залишиться назавжди.

– Ні, – він став іще сумнішим. – Працюю кур'єром.

– Слухай. – Це було як руйнування світу. Я відчув неспокій і неймовірне бажання йому допомогти. Тому я дістав із кишені візитівку й подав її Саманові. – Зателефонуй мені, зустрінемося якось, поговоримо. Знаєш, у мене є вакантні місця в компанії. Я б міг тобі допомогти.

Хабіб узяв візитівку, зосереджено подивився на темно-синій, майже чорний папір із нанесеними на ньому тисненням і срібною фарбою контактними даними. Потім перевів погляд на мене та нібито збадьорився.

– Дякую, Ендрю.

Ми розпрощалися. Мені стало неабияк сумно від того, що я побачив. Цифри, які йшли від Самана, ще й досі стояли перед моїми очима, хоч я вже був у дорозі на роботу. Цей ранок приніс доволі багато неочікуваних сюрпризів. Проте ці цифри... Вони були жовтого кольору, давно я таких не бачив. Показник тримався на рівні 46 %, дещо трохи вище, а дещо – нижче. Мені не хотілося колись опинитись у таких межах.

Повернувшись думками до відправника записки, десь глибоко в душі я відчув невелику тривогу. Це не віщувало добра. Зважаючи на те, за яких обставин відбулося наше розставання... Однак я прогнав ці спогади і вирішив дізнатися, де він зараз працює, щоби, навідавшись, з'ясувати, для чого він це зробив.

І навіть такого насиченого подіями ранку я однаково прибув до офісу першим. Хоча таки ні. Моя секретарка вже була на місці. Ми обмінялися привітаннями й усмішками. Зайшовши до кабінету, я відчув себе комфортно, ранкове напруження як рукою зняло. У цьому приміщенні все чудово облаштовано. Воно затишне та по-своєму ділове. Особливо я тішився вікнами

- заввишки аж під стелю, вони займали всю стіну позаду робочого столу. З вікна відкривалася панорама мого улюбленого міста: старі гарні будинки, нестримна й бурхлива річка, зараз скута зимовим сном. Кімнату переповнювало світло, що лилося крізь вікна. Воно не лише додавало простору, а й робило миті перебування в кабінеті особливо приємними.

Я підійшов до шафи, замаскованої під дзеркало, і повісив туди пальто. Зачинив дверцята й у відображенні побачив, як навколо мене застрибали цифри. Довелося поправляти манжети піджака, пригладжувати волосся та комірець сорочки. Нарешті показники припинили стрибати і зупинилися на одному значенні. Біля шафи-дзеркала стояли шкіряний диван і невеликий скляний столик на дерев'яних ніжках. Із протилежного боку всю стіну закривала проста книжкова шафа, заповнена юридичними книгами та рідкісними сувенірами, які подарував мені Сашко. Він не дозволяв викинути їх, хоч мені ще й як свербіли руки.

Поверхня робочого столу також була скляною – мені подобалося відчувати простір, бачити, що відбувається навколо мене. До того ж це додавало приміщенню якоїсь невидимої, але відчутної чистоти. Усе доволі стримано, з переважанням чітких ліній, але водночас позначено якоюсь легкістю, повітряністю. Це було те, що я люблю.

Умостившись у неймовірно зручне крісло, я ввімкнув ноутбук. Комфорт мене трішки розслабив, але час повертатися до справи. Я міг довірити пошуки Адама Нейсклі секретарці, але не хотів зайвих запитань. А позаяк усі секретарі не тільки неймовірно цікаві, а ще й мають занадто довгий язик, я вирішив сам узятися за це. З нинішніми технологіями для того, щоби знайти когось і дізнатися, чим він займається, – досить кількох кліків мишкою.

І справді, на це пішло не так багато часу. Я виписав адресу теперішнього місця роботи Нейсклі на папірець і почувався повністю задоволеним собою. Хоч і не хотілося ворухити минуле...

Від не дуже світлих думок мене відірвав стукіт у двері. За кілька секунд ті відчинилися, і в їхньому просвіті постала збентежена секретарка. Це мене напружило. Разом із секретаркою незмінно з'явилися цифри та лінії, на які я навчився не зважати.

- Сер, телефонували з поліції, просили переказати, щоб ви до них заіхали.

Це було доволі звичною справою. Я не раз навідувався до поліції по дані моїх клієнтів, а зараз узагалі мав паралельно декілька справ. Те, що я не вів їх особисто, не означало, що мене не могли попросити про візит як одного з власників компанії. Чому ж тоді секретарка така стривожена?

- Це з приводу справ? – спокійно запитав.

- Ні, вони сказали, що це щодо вашої особистої справи.

- Дякую, Луїзо.

Цей день вочевидь був не таким сірим, як погода за вікном. Інтрига за інтригою...

Кімната Сашка своїми розмірами вражала Андрія, який мусив ділити свою зовсім невеличку кімнатку з молодшим братом. Перше, що так уподобав хлопчина й пообіцяв собі, що матиме в дорослому житті, – це велике вікно з широким підвіконням, на якому друзі полюбили сидіти, обмірковуючи «глобальні» шкільні проблеми. Іншим місцем, яке подобалося Андрію, було широке ліжко, застелене червоним покривалом із намальованими на ньому різнокольоровими машинками. Про таке ліжко він міг тільки мріяти, адже самому йому доводилося спати на розкладному кріслі, відчуваючи постійний страх, що будь-якої миті його ніжки підігнуться й воно завалиться. У цього спального місця було безліч мінусів. Основний – це тверда поверхня: наповнювач крісла був збитий від тривалого використання. Його молодший брат спав на дивані, хоч і вузькому, проте значно кращому за крісло. Андрій свідомо вибрав для сну крісло, віддавши диван своєму молодшому братикові.

Один куток Сашкової кімнати було відведено для незліченної кількості іграшок. Вони стояли на підлозі, шикувалися на поличках... Вибір машинок дивував – вони мали різні кольори, розміри, механіку. Тут були й механічні роботи та цілі полки солдатиків, фігурки динозаврів і різноманітні за розмірами м'які іграшки. А ще конструктори, з яких можна було скласти не лише фантастичні фігурки, а й цілі замки, техніку, зброю. Та що там... Андрій за все своє життя не мав і половини таких іграшок.

Висока шафа не була схожа на жоден зі стандартних радянських комплектів меблів. Матова, зі світлого дерева, із різьбленими вставками, вона ряхтіла плакатами з зображеннями футболістів.

Найскромнішим місцем у кімнаті був стіл, за яким Сашко навчався. До стіни над ним кріпилася поличка з книгами для навчання. На столі завжди панував порядок, усе канцелярське приладдя лежало в шухлядах столу, залишаючи стояти самотою лише червоного кольору лампу.

Саме через оцю розкіш Андрій любив бувати в Сашка. Хлопчаки тільки іноді навідувалися до Андрія, здебільшого щоби погратися в піску. Та й те тривало недовго, якраз доти, доки Сашків батько не привіз величезну купу піску. Хоча той пісок призначався для будівництва – розширення будинку, хлопці гралися в ньому.

У домі Сашка було все й навіть більше. Андрію подобалося приходити до друга й дивуватися. Попри те, що хлопчина ніколи не мав того, що було в його товариша, дитяче серце не знало образи на батьків. Андрієві навіть на гадку не спадало вимагати від них чогось більшого. Йому пояснили, що в житті, щоби мати все, потрібні гроші.

Мати Сашка – Марія – була домогосподаркою, хоча друг і казав, що, можливо, вона незабаром вийде на роботу. Марія колись працювала в ательє. У її робочому кабінеті ще й досі стояло все необхідне для шиття приладдя. Час від часу жінка щось шила для свого сина, але Андрій помічав, що його мама

має кращий смак. Вона теж шила для свого сина одяг, але лише через брак грошей на купівлю нового.

Сашків батько – Микола – працював юристом. Обіймав якусь дуже високу посаду, про яку Сашко не розповідав, тільки час від часу згадуючи, що його батько займається великими справами. Це вражало Андрія, він дивувався, як можна стільки заробляти і мати все, що заманеться.

Одного дня, коли хлопці гралися на подвір'ї у війну, Сашків батько повернувся додому раніше. Усміхаючись, він спостерігав за грою хлопців, а потім покликав їх до себе. Йому потрібна була допомога.

Щось сталося з машиною, і чоловік, знаючи, що хлопцям таке буде цікаво, вирішив показати їм, який вигляд мають справжні запчастини.

– Як там ваше навчання, хлоп'ята? – Микола Олегович відкинув кришку капота і почав перевіряти шланги, що стирчали з деталей двигуна.

– Андрій цього року йде на похвальну грамоту, – гордо відповів Сашко і зацікавлено подивився на двигун.

– Справді? Подайте мені он ту ганчірку, – чоловік показав на брудний шмат тканини, що лежав на столі поряд із інструментами.

– Так, – Андрій трішки зніяковів, продовжуючи уважно стежити за тим, що робить Сашків батько.

По ганчірку побіг сам Сашко. Він акуратно підхопив її, не боячись забруднитися, та підніс батькові.

– Дякую, синку. Слухайте, хлопці, коли матимете машини, постійно стежте за рівнем усіх рідин у системі. Ніколи не ігноруйте чищення, заміну й усяке таке. Економити на машині не варто, потім вона може забрати ваше життя.

Ці слова Андрій запам'ятав назавжди. Ще й досі, перевіряючи свій автомобіль на справність, він ніби знову чує настанови Миколи Олеговича.

– Не забувайте, що потрібно перевіряти кількість охолоджувальної рідини в радіаторі. Він розміщений позаду решітки, просто перед двигуном, – Микола Олегович прибрав решітку, показуючи на радіатор, який складався з трубок, у які він залив рожеву рідину. Поряд з трубками виднівся вентилятор, на який показував чоловік. – Він призначений для подачі охолоджувального повітря. Рідина в трубках буде охолоджуватися і не даватиме двигуну перегріватися. В іншому разі вам буде непереливки. Можна заливати й просту воду. Якщо під рукою немає спеціального засобу чи й грошей на нього, вода згодиться.

Микола Олегович відкрутив кришку бачка, що розміщувався між шлангами, та почав заливати іншу, вже жовтого кольору, рідину.

– Це гальмівна рідина, вона виконує дуже важливу функцію – передає силу від головного гальмівного циліндра до колісних, – батько Сашка взяв до рук невеликий шуп, опустив у бачок, дістав, протер і знову занурив у бачок, повторюючи процедуру двічі. – Це перевірка мастила, за допомогою якої ми

дізнаємося фактичний рівень мастила у двигуні. Потрібно перевіряти його під час кожної заправки, так ви будете впевнені, що з машиною все гаразд. Якщо помітили, що мастила мало, не забудьте його поповнити. Універсальна формула – раз на 10 000 кілометрів, або раз на рік. Усе залежить від вашої машини. Сину, заведи авто...

Після цих слів Сашкові очі просто спалахнули. Він не раз хвалився другові, що вміє водити машину, а тепер міг це ще й показати. Хлопець відчув до батька вдячність за таку честь, швидко сів за кермо, і вже за мить машина рівномірно загула.

– Іди сюди, Сашку, – гукнув Микола Олегович і, коли син наблизився, дістав зовсім інший щуп, коротший, але в такому самому мастилі, що й попередній. – А тепер перевіримо трансмісійне мастило, воно призначене для роботи коробки передач. Його рівень треба перевіряти, коли машину ввімкнено. Краще це робити щомісяця. Колір, як ви зараз бачите, – червоний, і це правильно, бо якби був коричневий, довелося б звернутися до СТО. І також понюхайте... Відчуваєте запах паленого? Ось так воно правильно має пахнути.

Чоловік сховав назад щуп і вказав на чорну кришку із незрозумілими для хлопців написами: «Power Steering Fluid» і стрілка ліворуч, «Open» і праворуч – «Close». На напівпрозорому циліндрі стояли позначки «Cold...», «Hot...» та виднілася рідина, що сягала останньої позначки.

– Це рідина для підсилення керма, дає змогу легко та плавно керувати ним. Коли рівень цієї рідини падає, можна почути «хрускіт» чи інші дивні звуки в самому кермі. Сашку, можеш вимкнути автомобіль.

Хлопець послуховався батька. Він заглушив двигун і поквапився повернутися назад, щоб нічого не пропустити.

– Ще одна важлива річ. Рідина для зчеплення. Необхідно знайти бачок головного циліндра зчеплення. Ось, такий напівпрозорий, поряд із головним гальмівним циліндром. Зараз рідини достатньо, якщо її мало, то потрібно долити. Знаєте, для чого зчеплення? Ні? Отакої, як це ви, хлопці, збираєтеся водити автомобіль, не знаючи, що таке зчеплення? Ай-яй-яй...

Микола Олегович тепло всміхнувся. Його очі іскрилися добротою та ніжністю. А голос був плавним, рівномірним. Це завжди захоплювало Андрія.

– Тоді слухайте. Механізм зчеплення з'єднує моторну частину автомобіля з ходовою. В автомобілі двигун постійно перебуває в робочому стані та передає обертовий момент до коліс автомобіля. Колесам же іноді потрібно бути в нерухомому стані. Для того, щоби під час кожної зупинки чи відсутності руху автомобіля не доводилося глушити двигун, використовують механізм зчеплення, який з'єднує ці системи. Ще одна важлива функція, яку виконує зчеплення, – це можливість плавно рушати автомобілем з місця... Рідина необхідна для правильного відведення дисків від двигуна.

Микола Олегович протер руки й дістав іще одну рідину холодного, синього кольору.

- А ось це засіб для миття вікон, - він почав заливати її у відповідний отвір. - Щоб ми могли легко помити вікно в дорозі. Можна й воду заливати, це не так важливо. Але один мій друг привіз її, тож треба використати.

Хлопці слухали захоплено, не промовивши за час імпровізованого уроку жодного слова. Воно й зрозуміло, цей урок був цікавішим за всі уроки разом узяті.

11 %

Дербі нервово міряв кроками кабінет. Усе підтвердилося, справу знову відкрили. І тепер Девід хвилювався та тривожився. Перед ним постало дуже складне завдання - торкнутися до рани, що, можливо, тільки почала гоїтися. Він спробував поставити себе на місце Коваленка, але відразу прогнав такі думки: полісмен ладен був задушити вирока, що наважився б заподіяти шкоду його сім'ї.

Плин думок урвався, щойно Дербі повідомили про прихід Коваленка. Полісмен залишився стояти, очікуючи, доки візитер не ввійде до кабінету. Ендрю завжди викликав у Девіда шквал емоцій. Під час їхньої першої зустрічі він не міг відвести погляду від цього чоловіка з аурую впевненості, сили, вихованості та вишуканої елегантності. Це заворожувало. Гострий розум полонив, а у поєднанні з проникливим тембром і чудовою вимовою взагалі вражав. Не слухати Ендрю було важко. Поряд з ним Дербі хотілося рости й самому. Востаннє чоловіки зустрічалися в день упізнання тіла. Полісмен дивувався витримці Коваленка: на його обличчі не здригнувся жоден м'яз, і лише сталі нотки в голосі виказували невимовний біль, який той відчував.

І ось нова, зовсім інша зустріч. Здавалося, Ендрю не старіє. Такий самий, що і кілька років тому. Хіба більше змужнів. Після пронизливого вуличного вітру бліда шкіра розпашіла в теплому приміщенні. Блакитні очі, в яких побільшало сірої барви, сяяли, як і колись, яскраво, а чорне, мов найтемніша ніч, волосся вкривали дрібні краплини, що утворилися від розталих сніжинок. Коваленко, як і раніше, залишався уособленням величності та сили. Утім було ще щось, і цього Дербі зрозуміти не міг. Відчував лише: перед ним не зовсім той Ендрю, якого він бачив минулого разу.

- Містере Коваленко! - Чоловіки потисли один одному руки. - Я чекав на вас цілий ранок.

- Вибачте, що змусив вас очікувати, - трохи відсторонено промовив Ендрю (його насторожило те, яким нетерплячим виявився Дербі та як поквапився зачинити за ним двері). - Тільки-но знайшов вільну хвилину, відразу попрямував до вас.

- Я дуже вдячний, що ви приїхали, - усмішка зникла з обличчя Девіда, він став напрочуд серйозним. - Мушу сказати, що у мене є для вас новина... Учора

ввечері я отримав певні докази того, що... що ваша сім'я загинула не просто в автокатастрофі. Це було заплановане вбивство.

Девід замовк, даючи змогу Коваленкові осмислити його слова. За цей час жодна емоція не з'явилася на обличчі Ендрю. Та попри те, що професійна майстерність допомагала чоловікові зберігати спокій і тримати емоції під контролем, в очах мимоволі спалахнуло здивування.

– Ваша дружина зверталася перед автокатастрофою до сервісної служби для планової перевірки машини. З анонімного джерела ми отримали чеки на оплату послуг і вже перевірили сервісний центр. У їхній базі вдалося знайти записи на підтвердження надісланих анонімом даних (нам пощастило: колись у них стався прикрий інцидент, і відтоді власники не видаляють інформацію про клієнтів). Це досить нераціонально, але... – Девід затнувся, розуміючи, що цей його відступ зовсім не стосується справи. – У базі вказано, що ніяких пошкоджень чи дефектів машина не мала, однак... Ми маємо й інші докази – відео з камер спостереження. Присядьте, будь ласка.

Дербі швидко підсунув Ендрю крісло, повернувшись до нього монітор і клацнувши по клавіатурі. На екрані проступила чорно-біла картинка. Коваленко не втрачав самовладання, і це допомагало йому зосередитися. Він упізнав автомобіль дружини, потім роздивився працівника, який копирсався у машині, щось розглядаючи в гальмівних колодках, натискаючи та поправляючи. Девід тим часом спостерігав за Ендрю і дивувався. Звісно, він не раз бачив такий відчужений вираз на обличчі Коваленка, коли той вивчав справи клієнтів його компанії. Тоді полісмен сприймав його за вияв високого рівня професіоналізму, однак зараз, коли йшлося про особисте, Дербі не розумів, як можна поводитися так, наче нічого не відчуваєш.

Ендрю сидів у кріслі рівно, склавши руки в замок, тоді як його крижані сіро-голубі очі стежили за кожним рухом на екрані. Після того як запис добіг кінця, у кімнаті повисла тиша. Її порушив полісмен.

– Мушу визнати, що пошкодження, яке призвело до витoku гідравлічної речовини, зробили філігранно. Справді, після катастрофи важко було розібратися, чи пошкодження зробили до неї, чи воно стало наслідком...

Що найбільше хвилювало Дербі, то це дуже хороша якість знімання. Така хороша, що вдавалося зовсім легко побачити, як роблять пошкодження. Один перегин, і все... Цього достатньо, щоби під час поїздки відбувся витік гідравлічної речовини.

– Ви хочете сказати, що за цим усім стоїть конкретна людина? – голос Коваленка звучав, як завжди, рівно, глибоко, а вимова залишалася ідеально правильною.

– Відео й чеки – справжні (наші експерти це підтвердили). Зараз ми з'ясовуємо особу працівника сервісного центру, – Девід кивнув на екран монітора, де застигла чоловіча постать. – Але це не схоже на помилку, радше на щось навмисно підлаштоване. Усе вказує на те, що за цим стоїть не просто працівник автомобільного сервісу. Ви, містере Коваленко, вели справи з людьми, набагато впливовішими за таких, як він. Тому не варто розглядати когось на кшталт нього.

- Ваші експерти, - у голосі Ендрю забриніли металеві нотки презирства й недовіри, - уже раз стверджували, що йдеться про нещасний випадок. Чому я маю вірити, що вони й цього разу не помиляються?

Коваленко відвів погляд від екрана та спрямував його на Дербі. Чоловіки дивилися один одному у вічі, і першим, хто не витримав цього напруження, виявився полісмен. Він опустив погляд і втупився в монітор.

- Ми стикнулися з чимось більш небезпечним, ніж вважали спочатку. Ніхто не заперечує, що ми припустилися помилки. Однак тоді у наших руках не було нічого, зараз ми маємо докази. І повірте мені, містере Коваленко, ми знайдемо причетного до смерті вашої дружини та дітей.

На цих словах Девід наважився подивитися на Ендрю. Той саме почав повільно підводитися з крісла. На мить Дербі здалося, що вся постать Коваленка вилита зі сталі. Тільки зараз полісмен усвідомив, чому люди його побоюються.

- Зазвичай я не даю комусь другого шансу, - відкарбував Ендрю. - Але мушу сказати, що ми з вами знайомі не один рік. Під вашим керівництвом ця справа мусить набути успішного завершення.

Коваленко різко подав руку. Дербі мав не дуже приємне відчуття після таких слів, однак усе-таки потиснув її. Вони продовжували стояти один напроти одного, так само тримаючись за руки та зовсім не збираючись послаблювати хватку.

- Ми з вами обое працюємо в органах правосуддя. Ми помічники Феміди, яка стоїть із заплющеними очима й намагається вирішити, правильно вчинила людина чи ні. Я - голос, який скеровує її, а ви - руки, які ведуть до правди. Не завжди ми рухаємося в одному напрямку. Думаю, що цього разу тільки спільними зусиллями ми зможемо знайти правильний шлях.

- Я також сподіваюся на співпрацю з вами в цій справі. Як тільки з'явиться якась додаткова інформація, ми повідомимо вас, - кивнув на знак згоди Девід.

Минула якась сота секунди, і вони водночас опустили руки. Ендрю кивнув полісменові на прощання і підійшов до дверей.

- Ліве чи праве? - раптом запитав Девід. Коваленко повернувся до нього, піднявши ліву брову від здивування, і Дербі поквапився уточнити своє запитання: - На правому чи лівому плечі Феміди ви сидите й шепчете їй на вухо?

- Ліве... - після секундного вагання відповів Андрій. - Хотілося би бути голосом, який лунає з голови... Голосом розуму. А ви? Ведете її вдень чи вночі?

- Боюся, що вночі, - зітхнув полісмен. - У темряві, тому що в ліхтарику сіла батарейка, а день забронювали собі інші можновладці.

Така ось дивна розмова відбулася між ними. Девід ніколи не вирізнявся глибоким мисленням, але розмови з Ендрю, з усіма метафорами та риторичними

запитаннями, давалися йому легко. Щойно за Коваленком зачинилися двері, Дербі замислився. Ще вранці він так захоплено розповідав колегам про нові зачіпки в цій справі, не міг знайти собі місця, поки не прийшли результати експертизи на підтвердження достовірності чеків і відео, а зараз відчував дивний спокій.

Спочатку холодна реакція Коваленка на інформацію його вразила. Ба навіть розлютила. Він очікував на вихор емоцій, злість, розпач і смуток, а натомість побачив спокій і холодну зосередженість. Чи чекав він, що Ендрю кине́ться дякувати йому? Так. Девід навіть наготувався заспокоювати чоловіка, але цього робити не довелося. Усе минуло якось надто нейтрально. Спочатку Дербі навіть було вирішив, що Коваленко не любив свою сім'ю, але швидко відкинув таке припущення. Кутики полісменових губ піднялися в сумній усмішці: чоловік усвідомив, що за крижаним спокоєм Ендрю ховає свій невимовний смуток. Не всі люди здатні на емоційні вияви чи демонстрацію слабкості перед сторонніми. Знаючи силу особистості Коваленка, можна було сміливо здогадатися, що він не виставлятиме напоказ істинні почуття.

Сьогоднішній день не мав бути спокійним. У відділку кипіла робота. Усі мали власні справи та працювали над важливими завданнями. Тому в Девіда не було часу на відпочинок. Щойно Ендрю зник за дверима кабінету, на порозі з'явився полісмен із жовтим конвертом у руках. Він збуджено вигукнув:

– Ми ідентифікували його...

– Хто він? – нутрощі в Девідовому животі скрутилися в тугий вузол від недоброго передчуття.

– Ох, босе... – працівник дістав із конверта аркуш, на якому було написано досьє на працівника.

– Не може бути, – тихо зронив Дербі й трохи зблід, побачивши обличчя підозрюваного.

12 %

Я нарешті відчував спокій, але й провину водночас. Це була не помилка інженера, і життя не підвело мене, просто хтось захотів мені нашкодити. Йшлося про гру інших людей, а не про помилку всесвіту. Я радів і слухав докори сумління, яке осуджувало мене за такі думки. Увесь час я картав себе, що десь припустився помилки. Можливо, у виборі дружини – вона не так ідеально мені підходила, тож доля просто відібрала її у мене... І раптом усе стало на свої місця. Це було чимось новеньким. Мимовільна відраза, яка розчинилася так швидко, що не залишила на мені свій слід.

До реальності мене повернув пронизливий вітер – я оговтався й подався до машини. Мені хотілося залагодити всі справи впродовж обідньої перерви, тож я вирішив пожертвувати їжею заради візиту в минуле. Підійшовши до машини, я перевіряв колеса, гальма, рівень мастила... Усе було чудово.

Я завів машину і поїхав у бік промислової частини міста. Стискаючи міцніше кермо, я почав перебирати у пам'яті факти з дуже далекого минулого. Мое знайомство з Адамом зав'язалося ще на початковому етапі діяльності компанії, тоді, коли я набирав штат працівників. У своїй справі Адам був чудовим фахівцем – обрав правильний шлях. Здавалося, він мені підходить, ми можемо стати чудовими друзями. Нейсклі прямував до абсолюту, ідеального життя, мав чудові якості й умів їх застосовувати. Ми нібито рухалися з ним в одному напрямку. Талановитий, він, безперечно, завжди прагнув більшого, і я міг дати йому це. Я захоплювався ним і водночас...

Він був більше ніж професіонал. Щось було у ньому... Він відчував кожну справу, ішов проти логіки і вигравав. Любив ризик. Бачив те, що не помічали інші. І була в цьому якась магія. Адам досягав усього легко, крок за кроком торуючи шлях до вершини успіху. Справи він закривав у рекордно короткий час, колектив його обожнював. І попри те, що йому було далеко до ідеального голосу, постави, шарму... він усім подобався. Я не розумів, чому люди тягнуться до нього, а йому так легко вдається завойовувати їхню довіру, впливатися у будь-яке товариство.

Я дивився на нього і не міг розгадати секрет його успіху. Він жив за іншими формулами, правилами та законами, ніж я, але ж мої більш довершені й універсальні! Я взяв їх не з неба, а після довгих вимірювань, обрахунків, аналізу літератури та власне людей. Мої формули, створені самою природою та всесвітом, ідеально підходили для життя, але відрізнялися від його принципів. Мій аналіз його життя не приводив до якогось одного висновку. Воно навіть не піддавалося логіці, вибивалося з того, що я бачив навкруги, та нагадувало суцільний хаос.

Мене це нервувало. Я так довго йшов до цього, аж тут хтось показує, що він живе зовсім інакше і досягає того самого, що й я? Ні... Це було зовсім неправильно. Вперше за життя я відчував заздрість... Я відчував ненависть... Я тримався, намагався реагувати стримано. Кожен живе так, як йому подобається, тож не варто вважати, що тільки я маю рацію. Але... Я все ж таки маю рацію щодо багатьох речей!

Я тримався, але недовго. Після нового тріумфу Адам отримав майже все, чого так довго досягав я (Сашко навіть запропонував зробити його партнером, майже співвласником, дати змогу на рівні керувати компанією...), ще й почав вибудовувати стосунки з дівчиною, яка ідеально підходила йому, навіть краще, ніж моя дружина мені... Я не витримав. І мій терпець увірвався саме тієї миті, коли Адам почав припускатися однієї помилки за іншою у своїй кар'єрі. І це прикрило мою ненависть, дало мотив. Адже в нашій країні для юриста найважливішою є його репутація. Адам же порушив це правило, очорнив свою репутацію. Тоді про це знав тільки я. Тому вигнав його. Проте не викрив повністю, не осоромив перед іншими. Залишив усі проблеми за зачиненими дверима. Так Адам не втратив ліцензію, але надто наблизився до цього. Його шанс для реалізації став мінімальний. Я почувався задоволеним зовсім трохи – доки не озвалася совість. Мені довелося добряче попрацювати, щоби хоч на децимну зменшити муки сумління. Чи був я монстром? У такому сенсі – так.

Я жив, стерши Адама з пам'яті, ніби ніколи його не знав. Тепер же минуле протягнуло свою кістляву руку і торкнулося до мого плеча. Я потилицею відчув його прохолодний подих, відчув, як усередині мене все стискається,

стає важко дихати. Що я маю сказати йому під час зустрічі? І як він поставиться до мене? Навіщо йому знадобилося так жорстоко жартувати зі мною? Помста? Може, й так, саме вона.

Цікавості не стало відтоді, як я дізнався, хто надіслав записку. Тепер її місце займало щось інше, щось, ніколи досі ще не відчуте... Хай як важко було мені зізнатися, але я відчував страх і невпевненість... А ще каяття. Хотілося... перепросити, чи щось на кшталт цього. Минуле повільно зав'язувало на моїй шиї петлю із цеглою на кінці.

Я спробував відмахнутися від думок, що ятрили душу, і зосередитися на дорозі. Краєвид за вікном вражав. Основна частина міста вирізнялася витонченою, історично цінною архітектурою. Здавалося, будинки залишилися в такому самому чудовому стані, як на момент їхнього зведення. Можна було тільки здогадуватися, до якого століття належать ці фасади та неймовірні скульптури, що їх прикрашають. Скрізь було неймовірно чисто та охайно, але що далі я наближався до промислового району міста, то більш очевидним ставав контраст із раніше побаченим. Насамперед будинки. Тепер вони мали грубу форму, а колір – темний, ніби сірим шаром упав на них дим, що клубочився над заводами. Навіть люди тут були інакші. Нужда читалася з їхнього дешевого одягу, виснажених облич.

Я скинув швидкість автомобіля, бо люди переходили дорогу, де їм заманеться (вони дивилися на мою машину з якоюсь злістю, дехто – з подивом), а маленькі діти безпечно гралися на тротуарі, зовсім не переймаючись, що їхній м'яч покотиться на проїжджу частину. Через кілька кварталів я все-таки опинився на потрібній вулиці, що вела до одного із заводів.

Це підприємство спеціалізувалося на виготовленні кухонних меблів з натуральної деревини. Адам обіймав тут посаду консультанта. Попри невеликий оклад, це було краще, ніж працювати офіціантом чи прибиральником.

Мені довелося докласти певних зусиль, аби зустрітися з директором заводу – невеликого зросту чоловіком, не зовсім упевненим у собі. Мені, у моєму дорогому костюмі, було ніяково стояти біля цього чоловіка у светрі ручної в'язки та штанях із дешевого сукна. Директор мав карі очі, сиве волосся та грубуваті руки із мозолями та темними цятками, що виказували поважний вік. І знову ці лінії... Відчепіться!

– Містере Коваленко, – низьким і хрипким голосом промовив чоловік. – Перепрошую, що змусив вас чекати. Якби мені сказали, що саме ви прийшли до мене, я б одразу вас прийняв.

– Я дуже вдячний за таке ставлення, – гречно відповів я.

– Це вияв поваги до такого чудового юриста, як ви, – усміхнувся директор. – Що привело вас до нас? Невже хтось позивається на мою компанію?

Директор знову всміхнувся, намагаючись замаскувати жартом свої хвилювання. Ми розмовляли в його кабінеті, де, через погану шумоізоляцію, було добре чути нібито віддалені, проте достатньо гучні звуки роботи станків,

перегукування працівників чи рух вантажних машин. Здавалося, що весь отой гамір вирує просто за вхідними дверима.

– Хочу вас заспокоїти: ніхто не позивався на вашу компанію, – кутики губ сіпнулися в усмішці. – Я завітав до вас з особистого питання.

– Допоможу, чим зможу.

– Я знаю, що у вас працює один чоловік. Його ім'я Адам Нейсклі, – на цих словах обличчя директора стало зовсім сумним, він опустив погляд на свої руки, і це вкрай збентежило мене. – З ним щось сталося?

– Адам Нейсклі більше у нас не працює, – відповів директор і підняв погляд на мене.

– Не працює? – здивовано перепитав я, але відразу опанував себе (хоч мій голос не підвищився поза межі дозволеного та не виказував емоцій, я більш пильно почав ставитися до кожного слова мого співрозмовника). – Тоді чи не знаєте ви, де його знайти? У мене до нього невідкладна справа, сер.

– Боюся, що це неможливо, – кожне слово давалося чоловікові важко. Він зітхнув і ледве витиснув із себе: – Адам цієї ночі скоїв самогубство.

Мені перехопило подих. Я дивився на директора і просто не вірив у щойно почуте: тільки позавчора Адам надсилав мені записку, а вже сьогодні – його немає серед живих. Не смуток опанував мене, і не горе, а щось зовсім інше. Я відчув, ніби всередині гостре лезо черкнуло по серцю, й розгублено тупився у сивочолого директора, уперше за життя не знаходячи потрібних слів. Ми мовчки просиділи якусь мить, поки директор не заговорив сам.

– Він затримався на роботі до пізньої години. Адам був чудовим працівником. У нас із ним ніколи не виникало проблем, – почав пояснювати він, сприйнявши мовчання гостя за шок. – Відданий працівник. Розумний і талановитий. Попри його постійну понурість, я знав, що насправді він чудова людина. Ми з ним працювали майже три роки. Я навіть не підозрював, що його щось гнітить.

– Гнітить? – зронив я.

– Так... Він залишив записку...

На ці слова озвалася кожна клітинка мого тіла. Я міцніше стиснув поручні крісла, сподіваючись, що в записці не йдеться про мене, бо відчував свою вину так, наче власною рукою вбив Адама...

– У ній було написано, що він більше не має сил боротися. Цей світ його гнітить.

– Чи можна оглянути його кабінет? Звісно, якщо полісмени...

– Можна, – кивнув директор. – Полісмени надовго тут не затрималися. Це ж лише самогубство, а не вбивство.

Чоловік піднявся з місця і рушив до виходу з кабінету. Я, підвівшись і поправивши пальто, попрямував слідом. Ми йшли коридорами заводу, а шум поза кабінетом здавався ще гучнішим, просто нестерпним. Якимось дивом це йшло мені на користь – принаймні трохи глушило думки.

Кабінет Адама був у найбільш шумній частині підприємства, біля цеху з обробітку дерева. Невелика комірчина без вікон і кондиціонера. На підлозі валялися книги та старі газети невідомої дати публікації. У кутку стояв робочий стіл із розкиданим канцелярським приладдям, кактусом у жовтому горщику і магичною кулею чорного кольору. Я добре пам'ятав її. Адам полюбляв гратися тією кулею: він ставив їй запитання щодо справи, а потім сміявся з відповіді, яку вона видавала. Ще один камінь у душу. На стінах висіли вирізки із журналів і газет, здебільшого про когось із зірок. У кімнаті витав дивний аромат – свіжий і чомусь дивно знайомий. Окрім кулі, більше нічого не вказувало на мій зв'язок із Адамом. Чи не так. Краще сказати, на мій зв'язок із його самотністю.

Я підійшов до столу. Якось невідома сила змушувала мене взяти кулю до рук (може, хотілося згадати минуле, коли ми сміялися з її кумедних відповідей). Тому я дістав із кишені пальта акуратно складену в рівний квадрат білосніжну хустинку, розгорнув її на долоні й узяв кулю до рук. Я так прикипів очима до круглого отвору, що бачив у склі власне бліде відображення. У голові вирувало багато думок, але одна була найбільш настирливою: «Чи винен я в його самотності?»

Я вдивлявся в отвір, ніби на своє німе запитання чекав жаданої відповіді «ні». Серце билось, неначе перед першим судом. Нічого не відбувалося. Та й на що я сподівався? Може, куля зламалася? Я підібгав губи й уже намірився поставити її на місце, аж раптом за склом щось почало рухатися. Я затамував подих, споглядаючи, як у чорній рідині спливають бліді букви:

Без сумнівів.

Я завмер, нажахано туплячись у букви, аж доки мій холодний розум не запрацював знову, щоби все мені пояснити, – у рідині світився стандартний напис, який мають усі кулі цього виробництва. Таке пояснення здалося мені приємним, тому я трішки розслабився. Утім повністю притлумити неприємні відчуття не вдавалося, і я заходився переконувати себе, що це просто випадковість, що отакі магичні кулі зовсім не магичні та діють за принципом імовірності. Мое раціональне почало так послужливо наводити факти, що йдеться про випадковість, що я всміхнувся власним хвилюванням і вже хотів поставити магичну кулю на стіл, коли сталося вже зовсім несподіване. Напис зник, а натомість з'явився інший:

Ти недостатньо ідеальний для цього.

Це була фраза, яку я геть не очікував побачити. Ошелешений, я знову й знову перечитував її по букві, доки ті не зникли. Я не знав, як реагувати: фраза, яка щойно зникла, належала мені самому. Це було останнє, що я сказав Адамові під час звільнення.

– Його улюблена куля, – усміхнувся директор і підійшов ближче (я швидко почепив на своє обличчя вираз незворушності). – Він полюбляв бавитися нею.

– У нього було чудове почуття гумору, – у голосі не вчувалися емоції, що привернули б увагу директора, зате зберігалися звичні паузи в 0,48 секунди.

– Так... – чоловік здивовано глянув на мене. – А ще він був чудовим працівником. Нам із ним пощастило.

– Це правда. Він найкращий. Дякую, що показали його кабінет. Перепрошую, але мені треба йти...

– Чому ви не надали йому характеристики, містере Коваленко? – запитання наздогнало мене на порозі кабінету. – Якою була причина його звільнення? Я розумію, що це не моя справа, але... Я бачив, у якому стані він прийшов на цю посаду. І скажу більше, я відчував, як він не хотів її обіймати...

– Ви повинні мене зрозуміти, – я повільно повернувся та підійшов до чоловіка із незмінно спокійним виразом на обличчі, – як керівник керівника. Іноді ми маємо ухвалювати непрості рішення задля добробуту нашої справи. Хай які б ці рішення не були складні... Я мусив його звільнити, хоч і визнаю, що він був найкращий.

– Дякую... – голос директора затремтів. – Дякую, що відповіли на моє запитання.

Я нічого не сказав, лише легким кивком голови показавши, що приймаю його вибачення. Мені не хотілося говорити щось погане про Адама. Це тільки між нами. Директор був занадто вражений втратою цінного працівника, щоби ставити ще якісь запитання. Чоловік попрямував до виходу, минаючи мене, а я терпляче чекав, коли залишуся в кабінеті сам.

– Містере Блublері, чи можу я взяти кулю на згадку?

– Що? – здивовано перепитав директор. – Кулю?

– Так. Я... – намагався дібрати слова, щоби переконливо висловити емоції, яких не відчував.

Я нібито розгублено втупився у підлогу, затримавши руку на півдорозі до губ (як часто я торкався кінчиками пальців до нижньої губи і повільно по ній водив, обмірковуючи щось). Ось і зараз я майже зробив цей жест, але вчасно себе зупинив. Містер Блublері сумно всміхнувся і надривно відповів:

– Звісно, містере Коваленко.

– Справді? – я швидко перевів здивований погляд на директора, не розуміючи, чому так легко все вдалося.

- Так, - містер Блублері підступив до мене і приязно поклав руку на мое плече.

- Вельми вдячний вам, - я спрямував ошелешений погляд на директорову руку на моему плечі та здивувався ще більше, коли чоловік поплескав мене нею по плечі.

Через двадцять хвилин я їхав у власному авто, а поряд, на пасажирському кріслі, лежала куля. Упродовж дороги я тільки те й робив, що кидав на неї погляди, ніби очікуючи, коли та покаже ще якісь слова. Проте отвір залишався порожнім, а у склі відбивалося небо.

Я прокручував у голові все, що сталося зі мною за ці два дні, - хотів розкласти по полицках. Адам надіслав мені передсмертну записку, зачепив за живе, хоча знав, що я з'ясую ім'я відправника. Він також знав, що я вийду на нього, але відсоток того, що навідаюся, був зовсім незначним. Тоді на що Адам сподівався? На мої людські почуття і дешицу цікавості? Чи, можливо, йдеться про спробу завдати мені болю через акцент на моїй причетності до його вбивства. Так би й було, так майже і є, а проте... є ще дещо. Ці ранкові новини з поліції. Моя сім'я було навмисно вбито, і камери спостереження на СТО показали людину, мені знайому... До мене це дійшло. Це був він... Адам. У відділку я не відразу його впізнав, але сьогоднішній день змусив мене пригадати це обличчя.

Отже, Адам був ще й хорошим механіком. Чорт, він не перестає мене дивувати. Улаштувати вбивство моїх 33 %! Але навіщо? Якщо заради помсти, тоді нехай, у таке я б ще повірив. Однак це ж Адам, і хай як я не ставився до нього, але був певен: він цього не робив. У нього були чудові стосунки з моєю дру... дружиною.

Після візиту на фабрику запитань мало би зменшитися, але натомість побільшало. Адам не був тією людиною, яка здатна на помсту, вбивство та самогубство. Хоча... може, я й помиляюся. У хвилини слабкості та розчарування людина здатна на будь-які вчинки. Наскільки ж потрібно опуститися на життєве дно, щоби наважитися на самогубство? Наскільки? Мій погляд знову ковзнув по кулі, а совість почала нашіптувати не найкращі слова. Він упав на дно життя, і це я підвів його до краю, поклав руку на плече і штовхнув униз. Він летів і впав через мене. Невже я такий поганий? Невже й справді вся вина на мені? Я підштовхнув людину до найгірших гріхів. Змусив мучитися в цьому світі. Та ні. Ні. Ми самі ухвалюємо рішення, що стосуються нашого життя, тож якщо нас кидають на дно, ми повинні вибратися з ями, чого б це не вартувало.

Я їхав назад до офісу. Увага на дорогу та класична музика, що лагідно лилася з динаміків, розслабляючи мене, вимели з голови всі думки. Проте ненадовго.

Я завернув на стоянку та заглушив машину. У салоні запала тиша, але я не поспішав виходити. Мене щось утримувало на місці. І те щось, отой тягар, лежить поряд. Куля, що, здавалося, стежить за мною. Вона мала відбиток Адама і занадто багато спогадів.

І хай би як я намагався виправдатися, але... Ми відповідаємо за свої рішення, а ті деколи пов'язані з кимось іще. Коли маєш владу, мусиш визнавати, що твої рішення не завжди правильні. Мусиш розуміти, що в кожній дії людина керується власними амбіціями і думає передусім про себе. Влада п'янить і позбавляє розсудливості. Я оступився. У цьому була й моя вина. Частково. Частково, бо знову ж таки, ми самі обираємо власний шлях.

– Це було його рішення, Андрію. Тільки його. Він сам обрав шлях – обірвати життя. Проте й моя провина є в цьому. Мені не потрібно було забувати, що я відповідаю за наслідки своїх рішень... – я проговорив це все у дзеркало заднього огляду (мої блакитні очі здавалися такими неймовірно яскравими та глибокими, ніби я говорив до власного серця), подивився на кулю й зовсім тихо додав: – Адаме, якби ти знав, як мені жаль. Але тобі від цього краще не стане... Пробач.

15 %

Найскладніше в цьому світі – час. Його не можна повернути, зупинити чи змінити. Його завжди мало і ніколи не буває багато. «Скільки б я міг устигнути» – завжди виникає наприкінці, із розумінням, що не зробив багато з того, що здатне змінити майбутнє.

Час не можна побачити, він залишається в закапелках пам'яті як знак про прожите життя. Адже мить для когось може бути короткою, а для когось – безмежно довгою. Змінити плін життя, обертання всесвіту можна швидше за мить, але побачити – ніколи, бо смерть швидша за все.

Тому я й прийшов до тебе. Ти б не пізнав ціну часу, якби не сидів на піску, серед крупинок, наповнених твоїми спогадами. Хвилинами раніше ти споглядав, як палало збудоване тобою королівство. Те, що ти плекав роками чи навіть століттями, згоріло за кілька митей. Язики полум'я жадібно лизали будівлі, пожираючи твої старання, перетворюючи їх на попіл, а той – на крупинки чорного піску, що зберігав у собі твої спогади.

Усе, що ти так дбайливо споруджував, продумував до дрібниць, покладаючи роки життя, було поховано неймовірно швидко. Та швидкість знецінювала кожен вкладений в твою роботу годину. Вона зрівняла із землею твою працю.

Це було занадто легко для мене, хоча й здавалося, що я згаяв на свій план надто багато часу. Дивися, все, що ти так довго вибудовував, убив вогонь, який я так довго зігрівав. Ми обидва довго йшли до мети, і обидва так швидко стали свідками його провалу й успіху. І в цьому є свій шарм і горе. Усе сталося так швидко, що я не втамував спраги, а ти не усвідомив помилки. Ми обидва помилились і не навчилися, пішли шукати інший шлях, забувши про те, що час усе розставить по місцях: моя б жага втамувалася, а ти би знову взявся за будівництво міста з чорних крупинок.

Але ж ні. Час минув, залишивши шрами, згаслі надії та зерно уроку, яке для нас із тобою проросло так пізно. Адже я прийшов зруйнувати і зруйнував, а ти, понівечений болем, дивився на це й не міг зупинити. За мною тоді була

сила, а за тобою – сліпоту, самовпевненість, яка росла століттями і розцвіла так невчасно.

Я хочу, щоб ми зараз разом прокрутили той момент, коли королівство палахкотіло. Думаю, ми обидва дозріли до того, щоби без болю та презирства повернутися в той момент.

Пам'ятаєш іскру, яка перша впала на підлогу? Адже не я запалив її, а ти. Я лише підніс її до тебе, а ти відкинув, хлюпнувши презирством. Проте чи міг ти тоді зрозуміти, що для полум'я потрібна мала іскра? Хто знав, що вогонь візьме граніт і той запалає? Ти був самовпевнений. І тоді не покликав на допомогу, все сам та сам. І що? Ти бачив, як горіла зала, і думав, що далі вогонь не піде? Та ж іскра того дня була не одна. Усе давно було готове горіти.

І ти побачив, як вогонь перескакує на інші частини королівства. Ніхто не хотів рятуватися, вони взяли вогонь, віддаючи тіла, перетворюючись на попіл. Ти не замислювався тоді, чому так сталося? Ти раптом усвідомив, що потрібно рятувати своїх людей, але було пізно. Не можна врятувати тих, хто бажає смерті. Тоді вода перетворювалася на пісок і всі, кого торкнувся вогонь, не кричали. Вони мовчки приймали свою долю і дивилися на Короля. Лише він не горів. Твоя доля була в іншому – відчувати втрату, пізнати біль.

Горіло все. Падали будинки, палали ворота й мури. І навіть ти втратив віру, сидючи серед полум'я, бо думав тільки про смерть, а вона все не приходила. А я стояв і насолоджувався часом, подарованим мені за свої страждання. І лише коли згасла остання жарина, я зміг подивитися на тебе. Але ти був не готовий. У погляді твоему світилося нерозуміння. Ти лютився чи то на себе, чи то на мене: я ж бо невчасно почав місію, не в той момент навідався до тебе. Тоді я й пішов, залишивши тебе на згарищі власних утрат.

Але, друже мій, я повернувся. Час минув. Для мене – лише мить, для тебе – ціле життя. Ми засвоїли з тобою урок, різний для кожного. Тепер я досвідчений, упевнений, сповнений сил. А в тобі час залишив зерно, яке повинне прорости. І я прийшов допомогти йому пробитися, розкрити пелюстки і подивитися на сонце.

Адже прожитий нами час – цінний. І хай би як нам здавалося, що в ньому було багато непотрібних дірок, це лише наш суб'єктивний час. Його занадто мало, а іноді – й зовсім недостатньо. І хай як би нам не здавалося, що життя відбирає його... Завжди, пам'ятай це, завжди у нас є достатньо часу, щоби скористатися ним для нашого блага.

Тому, мій друже, у нас із тобою ще є час. І я прийшов, аби скористатися ним. Створена тобою досконалість упаде, і у нас є на це час.

Я опускаю руки. Світ перемиг. Мене гнітить кожна секунда цього жалюгідного існування. Це мій вибір. Я йду, хоч і не знаю, що на мене чекає попереду. Прощай, мій неідеальний світе!

Останні слова людини, яка вирішила піти з життя. Як же треба зневіритися в усьому, щоби знайти в собі сили розірвати зв'язок із реальним світом. Це питання не раз виникало в Девіда на місці скоєння самогубства. Кажуть, що той, хто стоїть над цією прірвою, мовчить про свої наміри, а той, хто відкрито говорить, ніколи на це не зважиться. У своєму горі він забивається в темний кут свідомості, закривається від усіх і помирає у муках від шаленого душевного болю. Для Дербі це жахливіше за вбивство, скоєне чужою рукою. Щоби піти проти власного життя, потрібно мати багато сил і впевненості у своєму рішенні.

Детектив сховав передсмертну записку до кишені. Він не звернув уваги на її синій товстий папір і букви – білосніжні, з бездоганными лініями. Зараз Дербі перебував у квартирі померлого. У кожній кімнаті снували полісмени, які проводили обшук, знімали відбитки пальців чи фотографували речі для звітності.

Девід був приємно вражений квартирою, оформленою в англійських традиціях. У кожній деталі тут відчувалася добротність, теплота та затишок. Усе вказувало на достаток господаря, хоча той працював на не дуже високо оплачуваній роботі (це нашттовхувало на здогад, що помешкання він отримав у спадок). Полісмен міркував, що Адам мав непоганий смак і відчуття стилю, відповідально ставився до вибору кожного елемента інтер'єру. Меблі, хоч і масивні, не були позбавлені витонченої вишуканості й елегантності, а елементи обробки вирізнялися якістю. Цей приємний стиль простежувався й у легких квіткових орнаментах, декоративній різьбі, вигнутих лініях ніжок та інших деталях.

Коридор з дерев'яними панелями було виконано в коричневих кольорах. Тут стояло кілька столиків з фігурними ніжками, а на них – вазони, зелень яких майже торкалася підлоги. На столиках лежали старі пожовтілі газети. Полісмени уважно вивчали їх, намагаючись знайти відбитки пальців.

Із цього невеликого коридорчика сходи вели нагору, до інших кімнат. Грубі поручні губилися на тлі інтер'єру, зовсім не перебираючи на себе увагу. Девід піднявся ними і рушив до перших на шляху дверей. У кімнаті стояв полісмен і фотографував деталі. Спалахи освітлювали кімнату. Попри розсунуті фіранки тут було темно: небо затягнуло важкими хмарами і здавалося, що на місто опустилися сутінки.

На кухні панував ідеальний порядок. У центрі кімнати на дерев'яній підлозі лежав зеленого кольору килим із геральдичними візерунками. У меблях переважали строгі, чіткі лінії. Виготовлений із натурального дерева кухонний фасад пасував до стільниці з темного каменю. Оздоблені світлою цеглою стіни гармоніювали з меблями, а фіранки на вікнах – із відтінком килима. Свіжості приміщенню додавала папороть, що вишикувалася на підвіконнях у білих квадратних горщиках. Девід зловив себе на тому, що уявляє Адама, який зранку готує тут собі вівсянку...

- У холодильнику повно їжі, сер, - фотограф відволікся від процесу знімання і відчинив дверцята холодильника. Справді, полицки ломилися під вагою продуктів, здебільшого свіжих овочів і фруктів. - Не скидається на те, що він збирався піти з цього світу.

- Це трохи дивує, - промовив Дербі. Він оглянув бездоганний лад на кухні й замислився. - Все таке чисте...

- І що ще дивно: геть мало відбитків, - підсумував фотограф.

- Де Річард?

- У кабінеті.

Уже на самому порозі Девід ще раз обвів кухню поглядом. Усе в ній дихало чистотою і незримим відчуттям живого, попри те, що хазяїн більше ніколи не ввійде сюди. Усе здавалося надто живим... Детектив покинув кімнату, ступивши до наступної.

Вітальня дуже відрізнялася від кухні. У ній переважали насиченіші барви - бордові. Меблі були з темного дерева, обтягнуті добротною тканиною, на декілька тонів темнішою за деревину. Найбільше привертав увагу камін, над яким висіла картина із пейзажем осіннього лісу. Жовті та помаранчеві відтінки на тлі коричневих дерев гарно поєднувалися зі шпалерами, укритими чорним орнаментом, який зображував птахів, що сидять на гіллі. На самому каміні стояли книги зі старими, місцями потертими палітурками, що обсипалися та залишали на поверхні сліди. Звісно, тут також стояв вазон, цього разу - маленьке мандаринове дерево з крихітним плодом на гілочці. Було видно, що хазяїн за ним доглядав. Біля каміна лежали гіркою дрова для розпалу. Навпроти каміна, на круглому й товстому бордовому килимі, що добре поглинав пил, розмістилися крісла. Між ними стояв журнальний столик із настільною лампою. Поодаль - довгий, оббитий тією самою тканиною, що й крісла, диван. Позад нього височів громіздкий комод із золотавими, потертими від довгого користування ручками на кожній шухляді.

Попід стіною стояла книжкова шафа. Там не виднілося жодного видання, пов'язаного з діяльністю господаря, натомість було представлено цінне надбання класичної літератури у вишуканих обкладинках. Вбудований у стіну телевізор прикривали дерев'яні дверцята (такий задум давав змогу не псувати сучасним виглядом автентичну атмосферу кімнати). Під ним ховався невеликий бар, що містив здебільшого відбірні сорти віскі, за своєю ціною вони далекі від дешевих. Масивні оксамитові штори пишними хвилями спадали на вікна. Це приміщення не залишало сумнівів, що його мешканець - далеко не простак.

Тепер сюди перебралися полісмени, що були в коридорі на першому поверсі. Вони фіксували відбитки пальців і вивчали деталі, що їх зацікавили.

Минаючи спальню, Девід зупинився і відхилив двері. У кімнаті переважали зелені барви. Широке ліжко, припасоване посеред кімнати, поближче до вікон, вражало кількістю маленьких подушок, які відрізнялися одна від одної відтінком зеленого кольору. Покривало з дорогого матеріалу мало геометричний візерунок, що перегукувався зі шпалерами, на яких, здавалося,

проглядався такий самий. Висока шафа, зараз відчинена, зберігала викладені в ідеальному порядку речі та вишикувані на одній полиці пари взуття.

– Сер!

До Девіда долинув знайомий голос. Це був Річард, його помічник. Детектив повернув голову й побачив самого помічника. Той мав дещо збуджений вигляд (Девід навіть подумав, що годилося б навчити хлопця якось стримувати емоції).

– Я вас скрізь шукав. Ходімо до кабінету Адама, там більше цікавого.

Річард Вайлд був доволі високим хлопцем спортивної статури, що дуже ретельно ставився до фізичної підготовки. Він постійно вкладав своє темно-каштанове волосся та фіксував його гелем, аби зачіска трималася до кінця дня. Хлопець справді приділяв багато уваги своєму зовнішньому вигляду: носив ідеально випрасувані сорочки з неймовірно накрохмаленими комірцями та щодень голився (це викликало особливу повагу в Девіда, який частенько цим нехтував). Річард мав такі густі чорні брови, що іноді здавалося, наче вони живуть окремим життям. Ніс прямий, із трохи задертим догори кінчиком, що надавало цьому насправді скромному хлопцеві дещо гордовитого вигляду. Світло-карі очі за певного освітлення здавалися геть жовтими.

– Уже йду.

Хлопець зник за дверима, не дочекавшись, коли детектив піде слідом за ним. Девід неквапливо рушив до кімнати. Цікаво, що кабінет певною мірою не вписувався в загальний інтер'єр квартири. На відміну від попередніх кімнат, стіни тут були синього, більш яскравого кольору. На всю стіну позаду робочого столу простягнулася шафа зі скляними дверцятами, за якими знову стояли книги. Доволі довгий білий стіл з невеликими шухлядами було зроблено з добротного дерева. На ньому лежали ноутбук, блокнот і кілька ручок (Знову ця бездоганність!). На підлозі традиційно розстилався гарний килим, цього разу із більш пухнастою текстурою. Навпроти столу, біля протилежної стіни, стояв білого кольору диван. Вікна прикрашали штори з легкого текстилю, крізь які пробивалося світло. Не обійшлося й без вазонів, що прикрашали кімнату, роблячи її більш затишною.

За ноутбуком уже працювали хлопці. Вони зламали систему і тепер вивчали файли в її пам'яті, щось копіюючи на знімні диски. У кімнаті товпилося багато людей, які досліджували кожен її куточок на наявність чогось підозрілого.

– Зараз шукаємо на його ноутбуці хоч якусь інформацію, яка могла б допомогти в розслідуванні, – пояснив Річард.

Девід наблизився до дивана, в обох кінцях якого було розставлено по дві подушки синього кольору. Детектив обвів приміщення пильним поглядом і побачив ледь помітні подряпини на підлозі, що виглядали з-під килима біля ніжок дивана. Ступивши на край килима, детектив відчув, як носак його черевиків ніби втопився вперед, видавши ледь чутний скрип. Це насторожило Девіда. Він підняв черевиком край килима і переніс усю свою вагу на ногу, сильніше натискаючи на підлогу, яка прогнулася ще більше. За цим спостерігав Річард, який ловив кожен рух шефа. Зауваживши зосереджене

і дещо здивоване лице Дербі, він усе зрозумів і поспішив до дивана. Без зайвих слів чоловіки почали злагоджено працювати.

Поки Річард відсовував диван (той виявився дуже легким), Девід скрутив килим. Розчистивши простір, детектив узявся визначати місце, де найбільше відчувалася порожнеча між паркетом і його основою. І там, де відчув найменший спротив, Дербі опустився на коліна та заходився вишукувати бодай найменшу зачіпку. Кінчиками пальців детектив намацав у паркеті нерівний стик. Дербі почав натискати на поверхню по всій довжині стику, поки не пролунало «кляц!» і паркетина не піднялася на декілька міліметрів, даючи змогу прибрати її. Під нею виднілися червоні дверцята металевго сейфа під паролем.

– Треба зламати, – сказав детектив. Побачивши перед собою електронний кодовий замок, він не вагався. – Дайте порошок.

У протягнуту руку Девіда швидко поклали все необхідне. За допомогою пензлика він акуратно наніс порошок на кнопки замка. Відбитки з'явилися на чотирьох із них. Комбінацій було багато.

– Здається... – тихо прошепотів детектив, а Річард, зовсім близько нахилившись до нього, намагався ловити кожне його слово.

Цифри здавалися Дербі дуже знайомими. Відповідь крутилася в голові.

– Невже...

Детектив натиснув на 1206, система прийняла код, і замок відчинився. Всередині лежали папери, а поверх них – записка. Девід узяв її та підніс до очей. Білі букви на синьому тлі містили повідомлення: «Нема за що».

Це збентежило детектива. Він передав записку Річардові, який теж здивовано заходився розглядати її. Діставши папери, Девід зрозумів, що перед ним роздруківка Адамових переписок з кимось.

– Переписки, – пробубонів Девід собі під ніс.

Він звівся на ноги і підійшов до столу, за яким ще сиділи спеціалісти. Показавши їм роздруківку, детектив промовив:

– Надіюся, що в його електронній пошті є хоч якісь зачіпки, з ким він переписувався.

– Будемо над цим працювати.

Для чого Адам зберіг усі ці переписки? Ще й записку... За стилем вона дуже нагадувала його передсмертну. Мабуть, це не збіг і чоловік пішов із життя, залишаючи гірку правду про власний злочин. Такі думки крутилися в голові детектива.

– Як ви дізналися код до сейфа? – зовсім тихо прошепотів Річард, коли всі узялися за роботу і ніхто не звертав на них уваги.

– Це дата загибелі місіс Коваленко та її дітей.

17 %

Усі події, хоч і мали на мене вплив, швидко відступили на задній план, щойно я взявся до роботи. Я справді любив її, вкладав багато сил, бо, хай там як, вона становила значний відсоток мого ідеального життя. 33 % – це роль і місце в житті.

Ми приходимо в цей світ, щоб не просто прожити життя від народження до смерті, перетворюючи кисень на вуглекислий газ. Ми подолали довгий шлях еволюції від найпростішого мікроорганізму до універсального, який не просто функціонує, а розвивається, мислить і творить. Ми є носіями унікального генетичного коду. Різні не тільки за зовнішністю, а й за характером, уподобаннями й уміннями. Народжені, щоб творити, виконувати покладену на нас місію.

І її вже закладено у нас. Треба просто заглянути всередину і проаналізувати себе. Що ми вміємо? Що нас приваблює? Які наші сильні грані, а які слабкі. Не кожен може стати чудовим архітектором з тонким відчуттям довершеності. Не кожен здатний зіграти на сцені, передавши найсильніші емоції героя. Так, як не кожен спроможний сконструювати геніальний винахід, який змінить людство назавжди. Просто важливо знайти той самий правильний шлях. Це не те саме, що обрати правильне ремесло – цього замало. Потрібно досягти в ньому успіху. А це не просто.

Цих 33 % не отримати за день чи навіть кілька років. 22 % охоплює усвідомлення покликання та шлях до самовдосконалення, навчання, правильний вибір роботи, а також досягнення в ній успіху, тоді як 11 % – підтримання належного функціонування організму (ми повинні дбати про здоров'я нашого тіла).

Останні роки я поступово відходив від великих справ, бо розширяв кордони своєї праці, добиваючись інших 33 % – спадку для наступних поколінь. Ще й процесів, які б мене зацікавлювали, ставало дедалі менше. Мені не хотілося порпатися в чужій білизні, ухвалювати якісь юридичні рішення, допомагати компаніям не закалятися у багнюці та відстоювати права цих змарнілих від багатства людей. Я волів зовсім іншого... Головоломки, від якої б кипіли мізки, де все ставало би проти мене, а я б залишався певен, що клієнт має рацію. Поринути в розслідування з опитуванням, складанням пазлів, вивченням нової інформації... Мені кортіло ковтка свіжого повітря, бо, довівши свої навички до автоматизму, я більше нічому не дивувався. Проте я розумів, що все це наслідок мого навчання в закладі вищої освіти, де практикували метод Сократа. Ми, студенти, розглядали реальні справи, шукали рішення та шляхи розв'язання проблем. Нам не підказував ніхто та ніщо, окрім нашого розуму та гострого погляду на ситуацію. Сумую за тим часом...

Отож я став уникати участі у прибуткових справах, натомість поринувши в роботу відділення соціальної допомоги, що діяло у межах моєї компанії. Відділення призначалося для надання правової допомоги малозабезпеченим

громадянам (я міг дозволити собі таку безкоштовну послугу), хоча допомогти вдавалося не всім. Я читав звіти працівників у пошуку чогось цікавого, неординарного, чогось, що привернуло б мою увагу, спілкувався телефоном, підписував документи. Я завалив себе роботою, щоб хоча би полетшало.

Десь за дві години після мого повернення до мене зайшов Сашко і, як завжди, почав переповідати свою розмову з клієнтом, нахвалюючи того. Він сидів у кріслі перед моїм столом, закинувши ногу на ногу й активно жестикулюючи рукою. Я намагався дивитися в документи, аби не підводити голову й не бачити білих ліній.

– А ти де був?

Це запитання змусило мене відірватися від паперів. Напевно, вираз мого обличчя був зовсім дивним, бо Сашко схвильовано витріщився на мене.

– Щось сталося? – веселі нотки зникли з його голосу, а сам він сів у кріслі рівніше та підсунувся до мене поближче.

Я звично зауважив на обличчі друга шар тонального крему. Ох, це його прагнення мати чудовий вигляд, приховати вади зовнішності... Чи не нагадує Сашко когось? Проте я не користуюся тональним кремом.

– Гм. Пам'ятаєш Адама Нейсклі? – у моєму горлі ніби щось застрягло.

– Звісно, його забудеш! Я й досі не розумію, що з ним тоді таке сталося, що він почав валити справу за справою. Але кожен із нас помиляється. Хіба і я не помилявся? Помилявся.

– Він помер цієї ночі, – промовив я на одному подиху.

– Помер? – перепитав здивовано Сашко (здається, він не до кінця досягнув отриману інформацію).

– Вкоротив собі віку.

– Вкоротив... Стоп, Адам покінчив життя самогубством?

– Так.

– Так? Це все, що ти можеш сказати?! Адам скоїв самогубство... Чорт, – Сашко прикрив рукою рот і шоковано глипав на мене. – Чорт. Цього не може бути!

– На жаль, може, – зітхнув я.

– Ні. Він такий талановитий. Я думав, що він зараз десь на островах відпочиває, а його кар'єра процвітає. Та ні, – друг похитав головою, ніби відмовляючись вірити в почуте. – Я... А ти чому так спокійно про це говориш?

– Спокійно? – тепер була моя черга дивуватися (насправді я знав, що на цих словах мій голос навіть не здригнувся).

Спокійно говорю про це? Та ти й не здогадуєшся, що зі мною відбувається. Дуже ймовірно, що в смерті Адама є й моя вина. Моя вина! Ні... ні. Я не винен. Це його вибір.

– Я просто встиг прийняти цю новину, – відкарбував я.

– Ні, Андрію... – очі Сашка стали зовсім сумні, а кутики губ опустилися. – Коли ти мені казав про загибель сім'ї, твоє лице було таким самим незворушним, а голос рівним, ніби ти розповідав про буденні речі.

– Тобі так здається.

– Я... – він зупинився, ніби стримуючи себе, але потім більш спокійно додав: – Про це ми поговоримо іншим разом. Іду працювати.

Я нічого не відповів, лише кивнув. Після того як за Сашком зачинилися двері, я довго сидів і дивився на них. А яким я мав бути? У чому мінус спокою? Чи завжди потрібно бути емоційним? Хіба не це робить нас слабкими в цьому світі?

Мені не хотілося вникати в це. Надто багато змарновано часу на розбір власних емоцій. Потрібно заробляти гроші, робити те, що мені вдається найкраще. Я волів повернутися до роботи, але мені не давало спокою крісло, на якому сидів Сашко. Воно стояло не так, як мусило. Я знову й знову кидав на нього погляд, ніяк не можучи зосередитися на документах, відкритих на ноутбучі. І не втримався... Підвівшись із місця, я підійшов до крісла і поставив його паралельно до свого, на відстань у тридцять сантиметрів від столу, так, аби краще було видно співбесідника, який сяде в нього наступним. Лише після цього я взявся до роботи.

Я очікував на завершення дня, коли мене залишать самого у порожньому офісі і ніхто не матиме до мене діла. День тягнувся повільно, я постійно поглядав на годинник. Десь о п'ятій до мене ще раз зайшов Сашко, повідомив, що іде на зустріч. Ми обмінялися кількома ввічливими фразами. Складалося враження, що він чогось мені недоговорює. Я, надто добре знаючи свого друга, був цього майже певен.

До кінця робочого дня залишалося ще зовсім трохи. Остання година спливала неймовірно довго. Попри шалене напруження я намагався працювати. І встиг зробити за неї більше, ніж за всю першу половину дня.

І ось, коли годинник показував рівно шосту пополудні, я відпустив свою секретарку. Люди почали повільно покидати офіс, і я відчув полегшення. Сівши в крісло, я повернувся до вікна і задивився на нічне місто. Воно сяяло вогнями від машин, які затопили вулиці, вечірнього освітлення в будинках, що відкрило для огляду багато чого в деяких квартирах, і навіть від ліхтарів, які м'яко відбивалися від дзеркальної поверхні річки, що такої дивної зими не вкрилася кригою.

Заспокоївшись, я повернувся до столу. Увімкнув лампу, і його залило м'яке світло. Ноутбук ще був увімкнений – на екрані світився відкритий документ. У правому куті столу стояли фоторамки в сріблястій оправі. Одна зі світлин була зображенням моїх батьків. Усміхнених, але зі смутком в очах. Смуток

охопив і мене. Мої батьки... Вони ідеальні. Друга фотографія – навічно мої 33 %... І остання, найбільша із 33 % частка, всі 22 %...

Вони були рівнозначними: 11 % – син, 11 % – донька. Усе було за планом. Спочатку народився хлопчик, потім, через три роки, на світ з'явилася дівчинка. Ідеальна різниця у віці. Достатня, щоби між ними зав'язалася міцна дружба. Хоча вони сварилися... Та й хлопчик, продовження роду.

Ліворуч від монітора лежали рівно складені олівці різної твердості та ручки (не люблю підставки, волію мати все перед очима), а ще – стос підписаних паперів, які я не віддав секретарці, бо вирішив іще раз їх перечитати. З юридичної практики знаю, що краще декілька разів усе перевірити, ніж потім відбувати термін у в'язниці. Як власник і директор саме я був відповідальним за кожен зроблений крок чи сказане слово працівників моєї компанії.

Я дістав із шафи кулю, повернувся за стіл і почав її розглядати. На поверхні виднілося багато дрібних подряпин. Я водив пальцями по ній, неначе шукаючи пояснення пов'язаної з кулею містики, і раптом намацав невеличкий шов. Тоді рвучко притягнув лампу поближче до кулі, щоб роздивитися свою знахідку. І побачив – невелике заглиблення у формі прямокутника.

Найбільш імовірно, це отвір, яким скористалися, щоби підмінити фігуру з відповідями. Не знайшовши під рукою нічого, щоб відкрити отвір, я спочатку надумав розбити кулю. За якусь мить спохопився: так можна втратити багато заціпок. Краще робити все акуратно. Тому вирішив пройтися офісом і пошукати щось гостре. Після півгодинних блукань, декількох зламаних предметів і порізаного пальця я все-таки відкрив кулю. Робив я це над раковиною, тож був вражений, коли на її білосніжну поверхню з кулі витекла не чорна рідина, яку зазвичай заливають у такого стибу предмети, а незрозумілого походження червона тягуча субстанція (хай як обережно я намагався працювати з кулею, рідина таки потрапила мені на руки).

Слідом за дивною субстанцією в раковину впала багатогранна фігурка з відповідями. Незважаючи на близькість розгадки, у мене зовсім не тремтіли руки, я тримався. Акуратно підібрав фігуру, що зовсім не зіпсувалася від рідини, у якій плавала (здається, її було оброблено спеціальним розчином), і зрозумів, що загалом вона містила двадцять відповідей.

Якщо відповідь «Ти неідеальний для цього» й налякала мене (саме ці слова я сказав Адаму під час звільнення), то «Без сумнівів» здалася стандартною. Розглядаючи відповіді, я помітив, що кожную грань було пронумеровано, тож, читаючи всі речення за номерами, можна було отримати таку їхню послідовність:

1. Без сумнівів. 2. Ти неідеальний для цього. 3. Твої руки в крові. 4. Так. 5. Це гра. 6. Розгадка поруч. 7. Центральна. 8. Фігура. 9. Ти. 10. Хто я? 11. Суддя. 12. Я знаю все. 13. Винуватого. 15. Якщо ти вартий цього. 16. Ти знайдеш мене. 18. Відповіді чекають. 19. Я хочу. 20. Твій розум.

Я раз у раз перечитував кожне послання під цифрами. Швидко рухаючи губами, намагався зрозуміти зміст написаного, однак не знаходив жодної здогадки, окрім тієї, що гра й справді почалася. Відчуваючи холодок по спині, я після n-го разу читання опустив погляд на свої неначе закривавлені руки. Це було надто моторошно.

І все ж я не сумнівався, що прийму умови гри. Залишалось тільки вибрати – відгадувати послання чи шукати наступні зачіпки. Я ще водив пальцем по рідині, що вилилася з кулі, вивчаючи її та силкуючись зрозуміти, що переді мною, коли в голові закрутилися перші, не особливо приємні здогадки – це кров! І я щиро сподівався, що тварини.

Я відкрутив кран – розбавлена прозорою водою червона рідина завихорилося в зливні раковини – і довго мив руки. Багатогранна фігура стояла на столі, повернута до мене гранню, на якій було написано: «Це гра».

19 %

Це був зовсім невдалий перший день у початковій школі. Андрій засмучено сидів над домашнім завданням і ледве стримував сльози. Йому ніяк не вдавалося заслужити похвали вчительки, яка раз у раз зривалася до нього на крик. Чисте серце дитини ніяк не могло змиритися з такою жадливою несправедливістю.

– Сину, допомогти?

Мама тихо присіла біля нього і лагідно торкнулася його волосся. Ці материні дотики, у них стільки спокою й тепла. Андрій тихо похитав головою, продовжуючи виводити цифри.

– Що сталося?

Мати відгорнула синові чорняве волосся з чола й легким дотиком торкнулась устами скроні. Від маминої любові, її захисту хлопчикові стало краще, хоч осягнути те, що відбулося, не допомогло.

– Тебе знову сварили? – материнське серце все відчуває.

– Так, – схлипнув хлопчик.

– Це минеться. Не бери близько до серця, сину мій, – вона лагідно всміхнулася, хоч серце рвалося з грудей від страждань її дитини.

– Я не можу зрозуміти.

– Що саме?

– Чому вона кричить? – хлопчик повернув заплакане обличчя до мами.

– Не знаю, любий, – та стерла рукою сльозу, що котилася по синовій щоці. – Мабуть, їй не до вподоби працювати з дітьми.

– То чому вона працює вчителькою, коли не любить нас?

– Хороше запитання, – мама поцілувала сина в чоло. – Не всі можуть бути вчителями, не кожному це дається. Для того щоби стати чудовим педагогом, треба не тільки любити дітей, а й бути психологом, розуміти людей, мати терпіння, відчувати й уміти подавати матеріал так, аби його правильно сприйняли та засвоїли. Вчитель – дуже складна професія, багато хто позбавлений якостей, потрібних справжньому педагогові.

– То чому вони не можуть обрати те, що для них підходить? – здивувався хлопчик.

– Не знаю, синку. Деколи ми всі робимо непомірковані вчинки.

– А ким би я міг стати? Ким? – зацікавився хлопчик, і його оченята спалахнули інтересом.

– Час покаже, – усміхнулася мати. – Потрібно трішки підрости, щоб зрозуміти, до чого насправді маєш хист.

– Мамо, а чому ти вирішила стати швачкою? – Допитливими оченятами син дивився на свою маму.

Жінка відповіла не відразу. Вона пригадувала. Вступ. Нелегкий вибір. І результат.

– Я вчилася в школі непогано. Була хорошисткою. Тоді мені ніхто не пояснив, що від цього теж багато що залежить. Мені дуже подобався урок трудового навчання, я шила, вишивала, плела гачком...

І справді, їхній дім прикрашали неймовірно гарні вишивані скатертини з вишуканим геометричним орнаментом з країв. Та й зараз Андрій сидів у теплих вовняних шкарпетках із зображенням зайчика. Мама плела зимові шарфи, шапки, шкарпетки і светри. Вони були надзвичайні, прикрашені візерунками, що ніколи не повторювалися. Навіть Сашко, який ходив лише в дорогому одязі, якось попросив у його мами вив'язати для нього шкарпетки чи светр. Мама сплела і те, і те. Їй було завжди приємно допомогти ближньому.

На стільцях, що стояли за обіднім столом, були вив'язані накидки з дивовижним, нестандартним візерунком, де кольори переходили один в одного та створювали свою особливу картину.

На столах у вітальні та у спальнях лежали скатертини, які мати створила за допомогою гачка. Ніжні, зроблені із найтендітніших ниток білого кольору, вони здавалися такими легкими. Рясніли легкими візерунками – на перший погляд простими, але придивившись, можна було побачити цю складну роботу.

– Мені завжди подобалося створювати щось нестандартне, робити приємне людям. Особливо розробляти одяг, – вона ніжно усміхнулася. – Та й руки

мала слухняні. Я була посидючою, неквапливою, помічала помилки та огріхи. Завжди із креслення отримувала «відмінно». Я любила точність у всьому. Згодом побачила, як людям подобаються мої роботи, вони хотіли носити таке саме... Тоді я переконалась, що це дійсно моя справа. У мене замовляли спіднички, суконьки... Коли знаходиш справжнє призначення – ти це відчуваєш.

– Як? – зацікавлено спитав Андрій.

– Бо навіть утомившись після робочого дня, ти все одно усміхаєшся. Час летить, і ти забуваєш про все. Маленька зарплата хоч і приносить труднощі, але не відбирає віри.

– А тато? Як він став лікарем?

– Коли я пішов в армію, – як виявилось, тато вже давно стояв у дверному отворі та слухав їхню розмову, – то не думав, що там буде так важко. Мені довелося побачити багато чого, а психіка на той момент була ще юною. Проте армія змінила моє сприйняття життя. Тоді я зрозумів, що мені хочеться не воювати, а допомагати. І, хоч мене все життя тягнуло до точних наук, я подав документи у медичний виш.

Він підійшов до них та сів поруч із мамою, злегка обійняв її, усміхнувся.

– Найважче було скласти іспити. Ми з твоєю матір'ю вирости не в дуже багатих сім'ях, тому мусили все здобувати самі. Я витратив рік, щоб підтягнути знання з біології, мови та хімії. Я мав міцну волю, характер та психіку, помічав деталі, які ніхто не міг помітити, мав розвинену логіку завдяки надмірній любові до математики. Та й вчителька у мене була дуже хороша – дійсно той природжений наставник, який може навчити всього. Вона вміла знайти правильні слова, пояснити легко найскладнішу тему. Вчила нас логіки, а вже потім – математики. Тому я вирішив стати хірургом. Чи було це важко? Дуже. Часом хотілося кинути. А скільки сил було витрачено на все навчання... Далі ще гірше. Інтернатūra була пеклом. Я мусив знати все, просто все на світі.

– І ти не здався? – здивувався син.

– Ні. Не здався, – батько усміхнувся. – Перед першою операцією я дуже нервував. Тряслися руки, нудило, ноги підкошувалися... Але все минуло, коли я став перед операційним столом. Розум був ясний, руки слухалися як ніколи, я тримався вправно, просто ідеально, наче за інструкцією виконував кожен рух. Коли все скінчилося і я вийшов з приміщення, то відчув адреналін. Кров наче знову почала циркулювати по тілу. Я задоволений своєю роботою, бо коли бачиш, як повертається до людини життя і попереду у неї ще не один рік... Це найкраща нагорода.

– А смерть?... – зовсім тихо запитав син.

– Вона руйнує, – зітхнув батько. – Тоді ти розумієш, що життя коротке. Звинувачуєш себе, відчуваєш, ніби не встиг зробити всього, що міг, шукаєш помилки... Але це вчить тебе того, що деколи неможливо нічого зробити. Є ситуації, коли ти прийшов занадто пізно і все втрачено. Ти залежиш і від інших людей, і не завжди вони виконують усе, як треба.

Мама притулилася до тата, легко цілючи його в щоку. На обличчі батька вже давно з'явилися зморшки, волосся починало рясніти сивиною. Робота виснажувала, і хоч він рятував життя іншим, його власне не надто цікавило владу. Він отримував невелику зарплату за те, що зберігав таку тендітну іскру всередині людини.

– Ти припускався помилок? – запитав Андрій.

– Можливо, – тато поклав руку на плече сина і промовив: – Ти повинен запам'ятати, що всі припускаються помилок. Ми від них не застраховані. Тому варто спочатку думати, а потім діяти.

На цьому розмова завершилася. Андрій продовжив виконувати домашнє завдання під контролем мами, а тато пішов відпочивати. Тоді маленький хлопчик пообіцяв собі, що вибере лише ту професію, яка приноситиме задоволення. І колись ніхто не зможе підвищити на нього голос. Він прагнув поваги...

20 %

Роздруківки безладно лежали на столі, прикриваючи незліченну кількість паперів, що не встиг переглянути полісмен. На одному документі лишився жирний круглий слід від пундика, білі порошинки пудри виднілися поверх чорних букв. Девід розкинувся на своєму кріслі, поклавши руки за голову, і дивився в стелю. Його думки поверталися в той фатальний день, коли сталася трагедія. Він прокручував кожну деталь, що могла б дати хоч якусь зачіпку. Біля роздрукованих паперів лежав стос фотографій із місця автокатастрофи: світлини демонстрували найжахливіші ракурси.

Його погляд почав набувати свідомого вигляду, і він подивився на стіл. Побачивши слід від пундика, різко випрямився і почав струшувати залишки крихт, хаотично намагаючись прибрати їх із сорочки. Сподівався, що дружина про це не дізнається, бо вона активно слідкує за його здоров'ям і посадила на строгу дієту, щоб уберегти від холестерину.

Проте іноді Девід потребував саме пундиків або ж смаженої курятини з найближчого фаст-фуду.

Переконавшись, що більше ніде немає крихт, він застиг, тримаючи в руці той самий аркуш, на якому лишився жирний круг. Саме над ним він просидів декілька годин, перечитуючи знову і знову, щоб повністю зрозуміти аноніма і Адама.

Анонім: Привіт.

Ти не забув про завтра, чуваче? Хі-хі. Старик Ендрю поплатиться за те, що так чванливо повівся з нами.

Адам: Не забув.

Анонім: Плата за грішки. Хе-хе. Нехтування простими смертними. Потрібно показати цьому зазнайкові. Чуваче, я тобі підвезу деталь десь близько обіду. Ок?

Адам: Так.

Анонім: Чуваче, у тебе золоті руки. Я впевнений у них. Конкретні тіпочки мені сказали, що ти один із кращих. Тож не підкачай, чуваче.

Адам: Я хочу мати гарантії.

Анонім: Які, чуваче?

Адам: Як ми вийдемо сухими з води? Тобто я роблю найбруднішу роботу, довірившись тобі. Я погодився на це, бо був занадто злий на нього. Та й зараз я розлючений. Що забезпечить мені інкогніто? Ми обговорили, що маю робити я, а ти тільки завірив мене, що все пройде добре.

Анонім: Так і буде, чуваче.

Адам: Або ти пояснюєш мені весь план, або знаходиш собі іншу людину. Тих, хто тямить в автомобілях, – багато. Врешті-решт, якщо вам потрібний мертвий Ендрю Коваленко, то найміть кілера. І хто дає гарантії, що нашу переписку не опублікують?

Анонім: Я даю такі гарантії, чуваче.

Адам: Непереконлива відповідь. Я вмиваю руки. Хоч як я ненавиджу Ендрю, та не хочу сидіти потім довічно у в'язниці. Бувай.

Анонім: Гаразд, гаразд! До чого кіпіш, чуваче? Ми ж з тобою не один день знайомі. Думаю, це не смертельно, якщо я тобі поясню... Я не звик ділитися таким з іншими...

Адам: Чекаю на пояснення.

Анонім: Перше, що ти маєш зрозуміти, чуваче: наша переписка абсолютно захищена. Щойно ми зробимо своє діло – вона зникне в чорній дірі. Хе-хе. Я доволі вправно володію технікою. Тебе ніхто не впізнає, тому не розводь кіпіш. Ти прийдеш на все готовеньке. Я підготую ґрунт для роботи, щоб ти спокійненько прийшов і зробив діло праведне. Картка, яку ти отримаєш, проб'є тебе в базі як Самана Хабіба – індуса, працівника року на фірмі, із десятирічним стажем. Вони навіть не побачать проблем. Навіть того, що це просто фейк. Вони взагалі не часто перевіряють ту базу: майже сімейний бізнес, для чого все це! Ти тихенько зробиш усе необхідне. Поставиш позначки, проб'єш, що все ок, все чудово. Камери, встановлені на станції, покажуть простеньку картинку: без тебе і машини. Усі записи я заберу. Буде чисто.

І саме ти мені потрібний. Ендрю завдав тобі болю, ти повинен покуштувати смак помсти, чуваче.

Адам: Добре. Яка вигода тобі?

Анонім: Я доставляю вигоду не собі. Після цієї справи з тобою ми більше не спілкуватимемось.

Адам: Ок.

Анонім: Чуваче... Невже ти за мною не сумуватимеш?

Адам: Ні.

Анонім: Ти розбив мені серце, чуваче. Xi-xi.

Цей анонім не був схожий на того, хто вже писав Девіду. Ні, у них різна манера написання листів. Хоча... За потреби можна вдало зіграти іншу людину. Проте Дербі точно знав, що за цим незнайомцем не стоїть добре знайомий анонім-добročинець. Оскільки він допомагав у пошуку зловмисника – замовника, що спланував цей злочин. Хоча він мав відео із камер спостереження і чек, вони мали бути знищеними... Дербі переглянув переписку і зупинився на словах: «Я доставляю вигоду не собі». Губи чоловіка рухалися, коли він перечитував це речення.

– Доставляю вигоду не собі...

Тоді, виходить, цей анонім працював на іншу людину, його попросили бути посередником. Невже його найняв той, хто так жадав смерті Ендрю? І неville це прикра помилка, що загинула його дружина, а не він? Та й про яку деталь вони говорили? Адже причиною став витік гідравлічної речовини? Усі частинки почали збиратися в конкретні образи думок.

Девід зрозумів, що замовник хотів смерті Ендрю, однак вийшло так, що замість нього загинула дружина. Як узагалі таке могло статися? Цей анонім був найманим працівником, через якого і проходила вся операція. Проте всі записи та чеки мали зникнути без будь-якого сліду, а натомість якимось чудом впливають через стільки часу. Можливо, це він здав ім усі матеріали? Детектив розмірковував, чи може це бути одна й та сама людина. Адже саме він повинен був знешкодити всі зачіпки. Залишалося лише чекати на висновок служби безпеки, яка перевіряла, звідки надійшов лист.

– Увійдіть, – сказав Девід, коли у двері постукали.

До приміщення зайшов спеціаліст зі служби безпеки. Це був чоловік тридцяти семи років, який нехтував дрес-кодом – на ньому був коричневий светр, з-під якого виднілася сіра сорочка. Штани кольору хакі були ідеально випрасувані та гармоніювали зі светром. Яскраво-руде волосся було вкладено хвилями на лівий бік, у ньому траплялися сиві волосинки, які так намагався приховати чоловік. Обличчя Корнеліуса Вебстера було блідим, очі глибоко посаджені, сіруваті, майже прозорі, великі темні круги під очима свідчили про втому. Його риси були гострими, довгуватий ніс – дуже тонкий, з піднятим кінчиком. Ластовиння, хоч і небагато, дуже виділялося на фоні блідої шкіри, найбільше його було на щоках і скронях. Щільно стиснуті губи виглядали як одна тонка лінія, хоч це не надавало Корнеліусу злого вигляду. Попри гострі риси, на перший погляд він здавався просто

втомленим. Погляд мав не суворий, а радше допитливий. Густі темні брови занадто високо підняті, через що він здавався постійно здивованим.

Йому було важко рухатися: одна нога була коротшою за другу. Цей дефект йому вдавалося виправити за допомогою спеціального взуття, але він усе одно відбивався на ході.

– Є якісь новини, Корнеліусе? – з надією запитав Девід.

Вебстер підійшов поближче до крісла, що стояло навпроти детектива, й уперся на спинку руками. Схилив голову набік і прищурих очі, намагаючись підібрати правильний тон і слова.

– Почну із листа, що надійшов вам. Ми ще відслідковуємо первинний сигнал, який був відправною точкою. Слід дуже динамічний, нас постійно перекидає із континенту на континент. Можливо, при повторному надсиланні ми зможемо знайти подібні ключі та вийти на справжнього відправника.

На ці слова Девід нічого не відповів, лише кивнув головою та продовжив слухати Корнеліуса, який зберігав цілковитий спокій.

– На ноутбучі Адама Нейсклі ми дійсно знайшли електронні листи. Відправник теж непогано зашифрував своє місце перебування, але його стиль абсолютно відрізняється від того, хто писав листи вам. До нього ми майже дісталися... Адам дбайливо охороняв доступ до свого ноутбука і, мабуть, перестрашувався з анонімом: встановив деякі програми. Зараз вони нам значно допомагають.

– Гаразд. Це все?

– Так, поки все, – Корнеліус випрямився. – Чув, що у квартирі Нейсклі не знайшли жодних відбитків, окрім його власних?

– Так, поки справа залежить від вас, Корнеліусе.

– Ми з усім упораємося ще до ранку.

20,5 %

Я вирішив не залишати кулю в офісі й забрав її додому. Потік незрозумілих висловів мене турбував. І як би дивно не звучало, але мені це подобалось. Мое життя хоч трішки сколихнулось. Чи, може, то на мене так впливала чарівна Адель? Її прекрасний голос творив зі мною дивовижні речі. Великий любитель класичної музики, я закохався у цю діву. Адже вона і справді була довершеною. Мені навіть довелося просидіти кілька хвилин у машині, аби дослухати її пісню. Це варварство – ось так вимикати її на самому початку!

З машини я глянув на свій дім, достеменно знаючи, що мене чекає далі. Усе йшло за розкладом. У будівництво дому вкладено багато сил та енергії. Проект готувався дуже довго. Спочатку я підбирав дійсно професійного

архітектора, який би втілював усі мої побажання. Адже будинок мав стати вершиною перфекціонізму та ідеальності.

Для його місця розташування я вибрав заміські території – тихі, з розміреним життям та свіжим повітрям, адже неподалік починався розкішний сосновий ліс. І це мені щось нагадувало... Щось далеке, але таке... Неважливо.

Я не дарма перебрався жити в Англію. Мені дуже подобався англійський стиль. Він уособлював собою стриманість характеру, комфорт, міцність традиції. І, хай як це сентиментально, я дав ім'я будинку – Іслін, що означає «мрія». Адже для мене це дійсно здійснення певної мрії. Саме в середу 13 вересня завершилося будівництво того, що я вкладав у це ім'я. Іслін є символом надійності. Вона втілює у собі моральні та фізичні сили. Її внутрішнє відчуття завжди підказує правильні рішення. Іслін доповнювала мене самого.

Мені хотілося, щоб будинок поєднував у собі більш традиційні англійські стилі. Тому було вирішено зупинитися на суміші двох з них – вікторіанського та георгіанського. Будинок був побудований виключно із червоної цегли. Це було дійсно практичне рішення, адже цегла екологічна, має невисоку вартість, міцна та довговічна. Мені хотілося, щоб фундамент і стіни були як справжні мури, щоб не прогнулися під першим поривом вітру. Будинок мав два поверхи і мансарду під дахом, ми її використовували більше як комору й зберігали там сезонні речі та спогади, які давно припали пилом. За будинком розміщувався гараж, закритий від чужих очей.

Влітку на задньому дворі цвіли різнобарвні квіти. Зелені гілки плюща повзли по цегляних стінах будинку, ще більше його прикрашаючи. Зараз усе мало похмурий вигляд... Зазвичай зима приносить відчуття магії, таємничості, наповнює повітря нотками імбирного печива та мандаринів. Атмосфера свята проникає у кожний куточок. Сніг вкриває все навкруги білою ковдрою, мороз розмальовує вікна у чудні візерунки, які ніколи не повторюються між собою. Так було колись... І це мені щось нагадує. Далеке...

Проте повернімося до будинку... Найбільше зусиль було вкладено у розміщення кімнат. Спочатку ми окреслили вимоги, а вже потім шукали необхідну ділянку, де зможемо здійснити всі плани. Адже від розміщення кімнат залежало багато.

Здавалося – як багато вимог, бажань і незрозумілих цілей, але сумарно все це дає про себе знати. І пізнається у відчуттях, рахунках... У кожного може бути власна думка, але факти є факти.

Після втрати 11 % мені довелося знову готувати їжу самому. Я міг би замовити доставку, але сьогодні хотілося скуштувати чогось... домашнього. Тому я знайшов у собі сили вийти з машини та дістати пакунки з продуктами, які купив дорогою додому. Я рушив до входних дверей, теж чудово продуманих.

Вони були навмисно спроектовані з південного боку. Таким чином зменшувалися витрати на відкидання снігу. Південний бік набагато швидше прогрівається, вітер звідти дує теплий, тож сніг тане швидше. Зазвичай ця частина найбільш захищена від охолодження. Оскільки входні двері – це прямий контакт повітряної маси з будинку та повітря на вулиці, то таким

чином легше зберігати тепло... Хоча за нинішніх умов сніг не збирався лежати довго.

У будинку я почувався як риба у воді. Це була моя фортеця, і кожен камінчик належав мені. Зараз тут було не дуже холодно, знову ж таки, через раціональне розміщення кімнат.

Скинувши із себе верхній одяг, я насамперед попрямував у вітальню на першому поверсі. До неї вела арка із коридору. Сама кімната розміщувалася також із південного боку, тому не так сильно охолоджувалася взимку. Щоб створити затишок, я вирішив розпалити камін. Мені подобалося сидіти у напівтемній кімнаті та дивитися на вогнище. Це заспокоювало.

Кулю я прихопив із собою, зараз вона лежала на кріслі. Її освітлювали лише вогні полум'я, що помаленьку починало збільшуватися. Я не міг відірвати від неї погляду. Мій смуток через втрату Адама лишався. Провина так і не зникла.

Скільки часу я так простояв?.. Не можу точно сказати. Проте, вийшовши із заціпеніння та глянувши на годинник, відразу пригадав, що мушу подзвонити до мами. До неї я телефонував через день. Рівно о дев'ятій годині вечора. Набравши номер, я прослухав кілька гудків, поки вона не відповіла.

– Привіт, – її голос видавав утому, хоча вона намагалася її приховати.

Я фізично відчув, як їй важко зараз усміхатися.

– Привіт, мамо, – завжди на останньому слові мій голос ледь надривається. – Як твої справи?

– Усе нормально, – знову я відчув, як вона намагається усміхнутися. – Усе як завжди. А ти як? Що у тебе нового?

Психологи вважають, що ідеальна телефонна розмова із близькими має тривати дев'ять з половиною хвилин. Цього часу достатньо, щоб поділитися останніми новинами і обговорити плани.

– Усе як завжди, – я завше намагався говорити бадьоро, ніколи не розповідати про погане, щоб вона не хвилювалася: між нами тисячі кілометрів. – Робота і робота. Більш нічого. Як тато?

Найчастіше люди обговорюють телефоном сімейні проблеми, новини із життя родини чи друзів, на них зазвичай іде третина розмови.

– Пішов на роботу. У нього сьогодні нічна зміна.

– Як брат?

– Теж усе чудово. Зараз він десь у Казахстані, викладає свою останню лекцію про щось дуже розумне, – вона вперше широко засміялася. – Ніяк не можу запам'ятати ці складні терміни.

– Треба йому зателефонувати, – я не зміг стримати усмішки, коли почув її сміх.

- Він часто про тебе питає. То як твоя робота?
- Працюю над розширенням офісів за кордоном, - мій голос став серйозним.
- Є шанс, що ти відкриєшся в Україні? - я відчув надію в її питанні.
- Це наше найперше завдання, - і це була правда.
- Це прекрасно, - ледь чутно вона зітхнула із полегшенням.
- А як твоя робота, мамо?
- Без змін, як і останні двадцять з гаком років...

Близько хвилини триває розмова про роботу.

- Як Сашко? - мама ніколи не забувала спитати про друга, він був для неї рідним.
- Та як завжди. Ніяк не може визначитися з дівчатами, - я хіхікнув із слів.
- Бідний Сашко, хай приїжджає в Україну, тут кращі дівчата.
- Важко не погодитися, - мій голос прозвучав дещо зі смутком, я сам здивувався.

Це відчула й мама. Вона ледь чутно видихнула і знову заговорила:

- А ти як? - це питання насправді стосувалося іншої теми, болісної для нас.

І як у дослідженні про ідеальну розмову, десять секунд триває глибокодумне мовчання між співрозмовниками.

- Усе гаразд, мам.
- Як завжди...

Сьогодні розмова не тривала дев'ять з половиною хвилин. Вона закінчилася доволі важко. Щось не давало мені спокою, я вимкнув дзвінок і ще секунд двадцять дивився на мамину фотографію в телефоні. Скільки я не був удома?

У напівтемряві кімнати, яка залилася теплим світлом від вогнища, я залишався один. Куля так само дивилася на мене. Її темне віконце не давало мені спокою. Розмова з мамою принесла лише смуток. Я відчував її втому від самого життя, рабської праці та болю за власним сином. І мені хотілося підібрати правильні слова для заспокоєння, але я їх не мав.

Після розмови з мамою я пішов готувати собі вечерю. Відверто кажучи, мене не надто захоплювало кухарство. Це була більше каторга, ніж задоволення. Та все ж мені, холостяку, довелося опанувати це мистецтво.

Сьогодні на вечерю мало бути запечене філе тунця і легкий салат. Моя їжа в кінці дня зазвичай більш насичена білками. Саме їх наш організм переробляє останніми, а, отже, метаболізм прискорюється, а жири згоряють швидко. Тунець містить багато білка, амінокислотний склад відмінно збалансований, тому організм засвоює його швидко. У ньому багато вітамінів, особливо А і Е, фосфору, рибофлавіну, тіаміну, заліза і натрію, нікотинової кислоти та іншого. Жирів мало, менше 3 %. А над салатом я сильно і не старався: взяв помідори чері, огірок, листя салату та перемішав їх із соком лайма та оливковою олією.

Виклавши їжу на красиву білу тарілку з бежевою облямівкою, я взяв до рук ніж із виделкою та почав трапезувати. Весь час бачив цифри. Чіткі, вони висіли над тунцем і салатом, показуючи кількість калорій у них. Я їв, і цифри поступово зменшувалися. Щойно показник зупинився на «0», я відклав прибори.

Постійно, постійно ми з дру... Ні, я звик називати її «11 %». Ми постійно з нею сварилися через їжу. Вона навіть не намагалася прийняти мою ідеологію. 11 % не розуміла, чому я так побивався над кожною стравою. Те, що ми їмо, відображається на нас самих. Ми повинні виважено ставитися до всього, що кидаємо в організм. Це дає нам змогу функціонувати, розвиватися, підтримувати здоров'я. Кожен елемент, який ми поглинаємо, залишає на нас свій відбиток. Вона чомусь цього не розуміла. А я був наполегливий. Не відступався. З появою перших 11 % вона почала щось розуміти, коли з'явилися другі 11 %, вона стала на мій бік. Це ж не так складно.

Я прибрав зі столу. Вимив тарілки та акуратно розставив їх на полиці за розміром – від найменшої до найбільшої. Ідеальний ряд, вибудований у бік зростання. Виделки лежали поруч з іншими, натертими до блиску, поруч – ножі. Я провів білим рушником по столу, хоч він і так був чистим. Проте мені здалося цього замало. Я нібито бачив брудні плями, ледь помітні ворсинки чи крихти. Тому я проводив рушником знову і знову, доки не вирішив, що скрізь чисто.

На диво, я залишався у сорочці та штанях, у яких ходив на роботу. Відчуття напруженості не зникало навіть удома. Заваривши зеленого чаю з ромашкою, щоб трішки розслабитися, я повернувся назад у вітальню, де в каміні палав вогонь, а куля так само лежала на кріслі. Я став напроти неї, помалу роблячи ковток приемного чаю. Дістав багатогранник із кулі та почав його читати, намагаючись знайти відповідь.

– Без сумнівів, ти неідеальний для цього, – я чітко промовляв кожне слово, голос звучав оманливо спокійно, хоча був напружений. – Твої руки в крові. Так, це гра. Розгадка поряд. Ти центральна фігура. Хто я? Суддя. Я знаю все. Винуватого. Якщо ти вартий цього – ти знайдеш мене. Відповіді чекають. Я хочу твій розум.

Останні слова й далі справляли на мене враження – всередині все холоднішало від них, навіть голос підвищувався.

– Один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять, одинадцять, дванадцять, тринадцять, п'ятна... – я здивовано подивився на багатогранник: після числа «13» має йти «14», але його не було. – Гаразд, отже, немає чотирнадцяти. Далі... п'ятнадцять, шістнадцять, вісім... Гм. Немає сімнадцяти. Вісімнадцять, дев'ятнадцять, двадцять.

Ці вилучені числа мені ні про що не говорили. Я продовжував стояти і дивитися на багатогранник, ніби очікуючи, що він сам мені все розкаже. Однак нічого не відбувалося.

Я стиснув предмет і злісно жбурнув його у протилежну стіну, не в силах стримати люті. Він відскочив від поверхні і покотився по підлозі, зупинившись за метр переді мною. Грань з написом «Центральна» була направлена на мене. Погляд так і зачепився за букви, я не міг відірватись від споглядання. Увесь пазл раптом склався в одну картинку. Я продовжував стояти на місці, намагаючись осягнути те, що щойно зрозумів. Числа були не такими й незрозумілими, вони вже не вперше трапляються мені в житті.

Я торкнувся кінчиками пальців нижньої губи. Центральна вулиця, будинок 1417. Така знайома адреса. Я підійшов до багатогранника, підняв його і повернув назад у кулю.

Цієї ночі буде важко заснути...

24,0 %

Двері завжди відчиняються. Просто не завжди ведуть до виходу. Деколи це просто двері в туалет.

І перед тобою теж відчиняться двері. Вони відродяться з тих чорних крупинок попелу, якими вкрите твоє королівство. Хоч вітру і немає, але вихор підніметься, складаючи крупинку до крупинки. Такі чорні, здавалося, вогонь ще жевріє в них. Поглянь на цю красу. Усі відповіді вже давно за цими дверима. Тобі потрібно просто їх відчинити.

Уже нічого втрачати, і безнадія проганяє страх і сумніви. Ти піднімаєшся на ноги, забуваєш про корону, яку лишив у тронному залі. Двері відчиняються, вони запрошують тебе у новий світ. Світло проникає у Королівство, осліплює тебе. Усе потрібно залишити на порозі. У новий світ слід входити без ноші, привілеїв та грошей. Тут потрібний лише ти, а ніяк не твої досягнення та статус.

Прикривши рукою очі, ти робиш крок у новий світ. Так правильно. Потрібно ж рухатися вперед. Знаєш, не варто боятися страху, адже у відчаї ми коїмо ще більші помилки. Саме він штовхає нас на неправильні шляхи, руйнує життя та змушує робити дурниці. Відчай був у твоїй душі тоді, коли страх повністю її покинув.

І крок... Заплющені очі. Новий світ.

Безкраї простори вимощені білосніжним мармуром. Усе сяяло незвичною чистотою. Ти відчув, що потрапив у правильне місце. Воно було максимально схожим на тронний зал, який ти так любив. Білосніжні сходи попереду вели кудись угору. Тепер там твій трон?

Один лиш крок. Надія. Ти відчув, як ногою провалюєшся кудись униз. Мрамур почав руйнуватися, його покривали тріщини, а сходи чорніли. Усе тіло потягнулося вниз, ти з жахом в очах намагався схопитися рукою за виступ мармуру. Проте не зміг. І чорна безодня прийняла тебе у свої обійми.

Ти летів, та не кричав. Дивився туди, звідки щойно впав, ще світлий проблиск долинав до твого зору. Проводжав останнім поглядом те світло, що вже ніколи не побачиш. Ти сам себе підвів до цієї темноти.

Прийняти так легко свою кару? Це сміливо. Ти не боровся, а лиш летів. Розслабився. Як це можна уявити собі?! Ти просто взяв і розслабився?!

У тобі було відчуття легкості. Відповідальність, сумніви, клопоти – залишилися десь там, у іншому світі. Невідомість не лякала, а лиш манила. Мов позбувся усього, що тягарем лежало на серці. Контроль зник. Невже так важко було його відпустити? Заради чого піддаватися йому? Сам увігнав у ці кайдани...

Удар. Пил піднявся від нього. Здавалося, мало би бути боляче, але ти продовжував лежати. Не так важливо. Здавалося, що провалився у цілковиту темряву, але зрозумів, що просто заплющив очі і затулив вуха. Не хотілося дізнаватися, куди потрапив? Лиш сильніше стиснув повіки та надавив руками на вуха. Тиша... Краще не знати, де ти, ніж почати боротися? Доведеться. Просто доведеться.

Ти повільно почав розплющувати очі, звикаючи до світла. Воно було ледь помітним, неначе приміщення освітлювали невеликі лампи. Ніжний жовтий колір осявав стіни. Не так усе й страшно, хоча ти продовжував дивитися вгору і не хотів опускати погляд на все навколишнє.

Зовсім обережно, повільно, міліметр за міліметром ти почав забирати руки від вух. Спочатку тиша, потім невеликий шум, аж раптом крики заповнили твою голову, і ти відразу повернув руки до вух. Нестримно чути, як жертви кричать в агонії. Попри все ти не заплющив очі. Лежав і дивився в одну точку.

Може, це сон? Може, жахіття? Невідомо. Тебе ніхто не торкається, не гукає, нема нікому діла до ще однієї людини. Хоча це найглибша частина цього місця. Ти впав майже на самісіньке дно, хоча це дивно, бо яма майже заповнена.

Скільки минуло часу? Хвилина? Секунда? Година? Місяць? Чи, може, рік? Та скільки б не минуло, ти все одно встанеш. Забереш руки від вух. Спочатку буде важко. Ці крики агонії заповнять твій розум, вони проникнуть у найвіддаленіший куточок розуму та торкнуться нервів. Вони зіграють на них мелодію, а потім натягнуть до межі. Ти фізично це відчуєш. Не зможеш

розібрати голосів. Здається, струна от-от порветься. Вона натягнута до краю. Лише ще один акорд.

Аж раптом ти пропустиш це. І крики стануть рідними. У них пізнаєш ти слова. Зовсім не чужі, а рідні. Здається, вони говорять однією мовою. Ти чуєш... Ти чуєш, наче вони звуть тебе, кличуть. І це не звучить страшно чи якось неприродно...

Крок. Здається, ти знаєш, куди рухатися. Ще один крок. Ти йдеш на їхній поклик. Крок. Не боїшся, вони підказують, де вихід. Крок. Щось захрустіло під ногами, але ти не опустив погляд. Ще один крок. Ти простягаєш руку вперед, хоч мало що бачиш. І ще один крок. Рівне дихання і жодного страху, вони не можуть тобі зашкодити. Крок. Пальці торкаються ручки, прохолодна сталь, хоч навколо спека. Зупинився. Рукою сильніше взявся за ручку. Незважаючи на попередній досвід, ти упевнений, що вони приведуть тебе у правильне місце. Ти не встиг натиснути на ручку. Двері почали розчинятися, а приміщення навколо тебе – змінюватися.

Ти опинився у черзі. Попереду тебе стояла людина, так само, як і позаду. Тобі не хотілося дивитися у їхні лиця. Точно був упевнений, що потрібно стояти у черзі. Ти уникав цього, але не втримався та подивився. На блідому обличчі жінки, що стояла позаду тебе, не було ніяких емоцій. Вона бездумно дивилась кудись попереду себе. Здавалося, ти знав її...

Раптом ти глянув, хто стоїть позаду неї, – ти знав цього чоловіка... Ти знову встав у чергу та вирішив дивитися лише попереду себе. Так буде простіше. Опустивши погляд на землю, ти подумав, що був тут. Піднявши очі на стелю, яка не мала кінця, – відчув щось знайоме. Ти був тут, можливо, колись давно. Земля опустіла від пожеж, а стеля давно зникла, щоб люди вірили, що десь там є вихід.

Ти вже не боявся і піднімав погляд. Оглядав кожен камінчик, кожную крупинку, намагався упіймати момент, коли побачиш хоч щось на горизонті. Проте нічого не відбувалося. Аж раптом ти зрозумів, що минуло вже чимало часу, а ви залишилися стояти на місці. Ти поглянув на сусідку позаду, але вона так само дивилась попереду себе. Ніякого руху.

Завагався. Почав обмірковувати: а що ж далі? Скільки ще вони стоятимуть? Ти виглянув із черги, щоб зрозуміти, наскільки вона довга, але не зміг побачити ані її початку, ані кінця. Ти встав на місце і задумався. Минуло ще трохи часу, але нічого не змінилося.

Ти повернувся до сусідки і хотів було щось у неї спитати, але помітив, що її нема. Повернувся до сусіда попереду – він теж зник. Навколо ні душі. А ти стояв знову перед дверима. Вони були величними, просто прекрасними. Ледь чутна ніжна мелодія долинала до тебе. Біля дверей виникли темні стражі в обладунках.

Повір, не ти повинен їх відкривати. Вони такі важкі, що жодна смертна людина не зможе їх відчинити. Стражі навіть не поглянули на тебе. Вони повільно почали відсувати двері, щоб пропустити далі.

Ніжна мелодія сьогодні грає лише для тебе.

25,0 %

Із самого ранку у Девіда нестерпно боліла голова і ніякі медикаменти не допомагали. Проте детектив випив ще знеболювальних таблеток та увімкнув комп'ютер. Йому попри все хотілося, щоб цей день виявився насиченішим, ніж попередній. Так і кортіло взятися за роботу. Усесвіт ніби почув його – в електронній пошті висвітився лист від аноніма. Дата відправки – третя година ночі. Девід швидко відкрив лист та взявся читати.

Добрий ранок, детективе!

Сумні речі, як і хороші, трапляються навіть із поганими людьми. Попри будь-які події, ви повинні самі вирішити, як ставитесь до всього. Робити висновки з окремих елементів – неправильно. Лише повна картина може розкрити всю суть. Зараз ви дійшли одних висновків, а які гарантії, що вони правдиві? Адже попереду ще багато зачіпок. Просто наберіться терпіння. Хибний крок зробити легше, а правильний – лише один. Треба врятувати тих, кому ще потрібне життя.

Гарного дня!

Девід не встиг вникнути у суть написаного, коли в його кабінет увійшов Корнеліус. Він намагався рухатися максимально швидко, зважаючи на ногу.

– Є координати. Проте, – він протягнув лист із картою, на якій було помічено координати: – Це доволі дивно... Ми не впевнені, що вони правильні. Він занадто легко привів нас сюди.

– Гм... – Девід взяв у руки папірець і почав розглядати його. – Це ж старе кладовище.

– Так...

– Гаразд, дякую, – відповів Девід. – Будемо далі очікувати, коли він промахнеться.

Корнеліус вийшов із кабінету, залишивши детектива наодинці з роздумами. Девід схилювався над картою, уважно вивчаючи кожну деталь. Аналіз ситуації не приносив результатів. Голова продовжувала боліти, відволікаючи на себе увагу. Він давно мав готове рішення, але наважився на нього лише зараз. І от уже за кілька хвилин полісмен сидів у машині, за кермом якої був Річард.

Дербі закинув голову на спинку та прикрив очі. У салоні була суцільна тиша, бо так захотів детектив. Сам хлопець лише час від часу поглядав на свого боса, але не наважувався робити якихось припущень. У руках Девід

тримав папірець із адресою. Смартфон, прикріплений до панелі, показував дорогу до потрібного ім місця.

Прибувши до пункту призначення, вони вийшли з машини. Морозний вітерець привів до тями детектива, хоча біль не зник. Це кладовище було старим, але мало доволі доглянутий і гарний вигляд. Десь там углибині були поховані всі родичі і детектива, і Річарда. Усіх ховали тут...

Координати були точні, тому навігація була у телефоні. Коли вони ввійшли на територію кладовища, сигнал став слабший. І що далі вони пробиралися всередину, то гіршим ставав зв'язок. Тут панували спокій і тиша, хоча по шкірі пробирався мороз. Погляд так і чіплявся за дати, написані на надгробних плитах. Усвідомлення смерті, що вона реальна і така близька, можна відчути саме тут. Чому вони померли такими молодими? Хто відібрав життя у маленької дівчинки? Чи хто винен в одночасній смерті цих братів? На одній із плит він побачив знайоме прізвище та ім'я... Його вбили при спробі пограбування. Детектив відвернувся та намагався більше не читати.

Річард повністю зосередився на карті. Вони вийшли на дорогу, яка вела до новішої частини кладовища, розширеної декілька років тому. Тут були свіжі могили, що відрізнялися від попередніх своїм стилем та архітектурою. Чоловіки продовжували йти, і Девід ловив себе на думці, що знає, до чого все йде. Вони наближалися до визначеного місця. І детектив уже побачив, куди їх привело. Обігнавши напарника, він рушив до надгробної плити. Річард відірвався від екрана та здивовано поглянув на детектива.

– Куди...

Проте він не договорив. Зіставивши карту і напрямок руху детектива, Річард усе зрозумів і сховав смартфон у кишеню куртки. Тепер і йому стало ясно. На камені були написані імена людей, чиї життя обірвалися в один день. Кейтлін Коваленко, а поруч – Генрі та Соломія Коваленко. Любляча мати та прекрасні діти.

Девід відразу помітив на могилі свіжі рожеві півонії. Здається, ім був день чи два. Біля могил дітей лежали маленькі м'які іграшки та цукерки. Ведмедик – біля Соломії та собака – біля Генрі. Іграшки пролежали тут десь із місяць. Це був знак... Він приходив сюди і вшановував пам'ять сім'ї. Девід не міг вимовити й слова. Вираз холодного обличчя Ендрю з останньої розмови швидко втратив свою цінність. Девід ще більше почав поважати Коваленка. Той переживав своє горе тихо, щоб ніхто не помічав біль і розруху. Він тихо приходив на могилу сім'ї і залишав горе поруч із тілами.

– Дивіться...

Поки Девід дивився на могили, його напарник оглянув усе навколо і знайшов невелику коробку позаду пам'ятників. Вона була синього кольору, як і записки, які отримував Дербі. Річард передав коробку детективу, і той відразу її відкрив. Усередині лежали фотографії незрозумілих фрагментів, що стосувалися будинку. Девід не міг пригадати нічого подібного.

Вони ще раз усе обшукали, але більше нічого не знайшли, тому вирішили повернутися назад у відділок. Кинувши востаннє погляд на могили, Девід відчув біль і розуміння...

25,5 %

– Сер, перепрошую, сер... Ми скоро приземляємося.

Різно розплющив очі, картинка була зовсім не чітка, розпливчаста. А коли спробував поворушитися, то відчув, що спина ніби закам'яніла, кожен рух давався важко. Перше, що усвідомив, – я сиджу у кріслі. Автоматично захотілося протерти очі, у них ніби засипали дрібного піску, але я не зміг. Мої рухи сковувала ковдра.

– Сер, можливо, ви чогось бажаєте?

Я спробував сфокусуватися на дівчині, яка говорила до мене, картинка ставала більш чіткою. Переді мною стояла стюардеса. Я в літаку. Хоч щось прояснилося. У літаку?

– Ні, дякую, – відчув, як у роті все пересохло. – Хоча... Води. Простої води.

– Добре, сер.

Я спробував пригадати, як узагалі опинився в літаку, яким чудом мене сюди занесло. Але всі останні спогади ніби стерлися. Єдине, що я чітко пам'ятав, це як записував адресу на аркуш, який, здається, зараз стискав у руці. Я відкинув ковдру і розтиснув кулак. Там справді лежав папірець із виведеною адресою.

– Ваша вода, сер.

Стюардеса усміхнулася мені, я їй подякував і взяв воду. Випив її одним духом: у роті наче пустеля утворилася. Відставивши склянку, я просидів ще кілька хвилин із заплющеними очима, зовсім не рухаючись. Усе намагався прокинутися і пригадати останні події, та й узагалі зрозуміти, куди я лечу. Безрезультатно...

Піднявшись із місця, я вирушив до туалету. Як же я здивувався, коли виявив, що у мене є ручний багаж. У сумці я знайшов набори для догляду за собою, але жодної випраної речі. Дійсно, у який із учорашніх моментів я вирішив полетіти? Останнє, що взагалі пам'ятаю, – мої вагання стосовно польоту. Не міг визначитися, чи варта ця авантюра всіх старань. Мабуть, вирішив, що варта, якщо зараз я на борту літака. Треба менше працювати. Останнім часом геть вилітають із голови цілі шматки життя.

Мені хотілося умитися. Який жах на мене очікував у дзеркалі! Усі показники опустилися до 60 %, і я почав доводити себе до ладу. Розпочав ритуал, звісно, із чистки зубів. Окрім сухості, було неприємне відчуття, ніби в

роті щось давно залежалось. Спершу – зубна нитка. Відірвавши потрібну довжину, я акуратно водив нею між зубами, вичищаючи кожний проміжок. Робив це обережно, щоб не натиснути на ясна та не завдати шкоди. Після цього, видавивши із мінітюбика білосніжну пасту на невеличку щітку чорного кольору, я взявся чистити зуби. Це була спеціальна щітка з м'якими ворсинками, які ніжно обходилися з яснами та не травмували їх, водночас довжина давала змогу дістатися найскладніших місць. Починав я із задніх, кутніх зубів, ретельно очищуючи й повільно просуваючись до середини. Навколо губ утворилась біла піна, що охолоджувала шкіру, давала відчуття свіжості завдяки ментолу. Виплюнувши пасту, я ретельно прополоскав рот та вишкірився у дзеркало, виставляючи білосніжні зуби. Рівні ряди просто сяяли від процедури, але мені цього було недостатньо. Діставши з дорожньої косметички маленький флакон, я відкрутив кришку та налив у неї світло-зеленої рідини. Закинувши її в ротову порожнину, почав активно полоскати зуби. Засіб був дуже міцний, він дарував просто ядерну свіжість. Виплюнувши його, я не помітив у рідині ознак крові, отже, усе пройшло успішно і місія виконана бездоганно. Проте і це ще був не кінець. Діставши пластинки, я відкрив їх та начепив спочатку на нижній ряд, а потім на верхній. Це були вибілювальні стікери, які самостійно розчинялися. Дуже практично, як на мене.

Витерши рот на знак того, що з ним я завершив, я перейшов до волосся. Там утворилося щось на кшталт пташиного гнізда. Мабуть, уві сні я активно крутився й тому волосся збілося в одну кульку. Для нього я мав спеціальний гребінець. Відстань між зубцями, їхня густота та довжина прекрасно підходили для мого типу волосся. Гребінець не руйнував структуру, не видирав, а, навпаки, дуже акуратно та гарно розчісував. Після нього волосся було ніби після професійної укладки. Показник у 58 % почав дуже швидко змінюватися, і цифри зупинилися на 99 %. Я здивовано подивився на число. Це було дійсно незвично, адже я все виконав за власним планом. Довелося повторити процедуру з волоссям. Число не змінювалось. І як я не дивився на кожну волосину, усе лишалося незмінним. На мою думку, усе було бездоганно, а на думку чисел – далеко не ідеально.

Покинувши цю справу, я перейшов до одягу. Загорнутий комір швидко розпрямився, коли я намочив кінчик. Крихти на пальті миттю прибрав, а останній гудзик сорочки швидко застібнув. Перевіrivши кожну деталь, я знову здивовано дивився на показник у 99 %. Тепер вже уважніше я оглянув кожен шов, кожен міліметр тканини, але нічого не знаходив.

Я намагався досягнути досконалості, але чомусь не мав для цього сил і терпіння. І так уже мав чудовий вигляд. Хоча б зникла блідість обличчя. Ще раз перевіривши, чи все нормально, я повернувся до місця. Сідаючи, рефлекторно перевірив, чи є піді мною рятувальний жилет, і сам себе заспокоїв, коли пальці торкнулися ластика.

Мені хотілося розслабитися і просто прийняти цей факт як належне. Однак я не міг. Кожен м'яз у тілі був напружений, навіть комфортне крісло не полегшувало ситуації. Стиснувши бильця крісла так, що побіліли кісточки пальців, я дивився поперед себе і намагався переконатися, що все гаразд. Тривога не покидала мене... І це не через політ. Їх у моєму житті було дуже багато.

Колись студентом я ліг спати, а прокинувся вдень посеред вулиці, явно прямуючи до корпусів університету. Зі мною були всі конспекти, книги та приладдя. Коли? Як? Це був мій перший провал у пам'яті. Це можна зрозуміти, адже в той період я дуже багато вчився і мене постійно супроводжувала втома.

Останнім часом я все частіше ловив себе на думці, що частини життя зникають. Шалений ритм просто стирає з пам'яті дні, години, навіть хвилини... Не звертав на це уваги, бо і Сашко жалівся, що життя стало схожим на день бабака. Усе відбувається по колу, однотипні дії, день за розкладом, а коли раптом зупиняєшся і намагаєшся озирнутися навколо, то усвідомлюєш, що минув день, тиждень, навіть місяць. І ти починаєш бігти за цим часом, а не можеш наздогнати... Ось і я. Мій час безслідно зникав, а я не встигав просто жити.

Мені хотілося жити... А ще хотілося бути впевненим, що я зробив правильно, коли вирішив полетіти. До речі, а куди я лечу?

Рука потягнулася до кишені в пошуках хоч якихось підказок. У паспорті лежав квиток до Чикаго. Отже, я зараз лечу, мабуть, у Нью-Йорк, а звідти прямуватиму до іншого важливого для себе місця. Усе правильно...

Я знову глянув на папірець... Це була адреса моєї першої роботи. У компанії, де стажувався і дізнавався всі тонкощі справи. Давно там не був. Погляд знову і знову повертався до написаної адреси. Я чіплявся за кожен завиток у своєму почерку та мимоволі порівнював його з тим, що був на записці. Той здавався просто ідеальним, найбільша довершеність, що я тільки бачив за своє життя. Мій же був протилежністю до нього, хоча я міг і помилятися. Я знаходив тисячі хиб у своєму почерку. Хоч і намагався писати рівно, але букви були під кутом, хоч і мінімальним. У деяких місцях рука так і скакала вгору. Так не повинно бути, і це зовсім не схоже на мене. Я завжди намагався писати рівно і слідкувати за тим, щоб букви мали однакову висоту. Чого не скажеш про цю записку. Тут усе скакало. Хоча... Я, знову ж таки, міг помилятися. Тому швидко прибрав записку, щоб не злити себе.

Мої думки пірнули далі. Пальці торкнулися нижньої губи, я повільно почав водити ними по нижній шкірі, розмірковуючи над тим, що буде далі і що є на цю мить.

За своє життя я пожив у трьох країнах. Народився в Україні, навчався і пізнавав практику в США та побудував самостійне життя в Англії. Україна посідає окреме місце в моєму житті. Кожного разу, повертаючись до роздумів про неї, я не міг конкретно визначити, що вона для мене значить. У старших класах я був переконаний, що стану юристом, адже мав достатньо якостей, щоб здобути першість у цій професії. Усі тести на характер та психіку вказували, що я повністю підходжу для цієї ролі. Окрім того, я сам відчував, що це і є моє покликання. Мені хотілося бути корисним людям, захищати їхні права, стояти на боці справедливості. Я дійсно цього хотів. Тому я відразу вирішив: щоб дістати правильні знання, я маю вступити у найкращий виш світу, а після цього – отримати практику в найсильнішій конторі.

Я ні на мить не сумнівався у своєму виборі, коли вирішив залишити Україну. Гляньмо правді у вічі – справедливість давно скоїла самогубство в нашій

країні. Я доклав чимало зусиль, щоб вступити до вишу у США, ба більше - отримати стипендію, що було справжнім дивом для хлопця з України.

Я й досі пам'ятаю ті почуття, коли вперше ступив на вільну землю. Усе було інакшим, навіть повітря, здавалося, було наповнене нотками тієї свободи, змін і можливостей, на які я сподівався. Тоді вперше я відчув велику силу в собі, впевненість, що точно зможу досягнути всього.

З моїм менталітетом, що передався з кров'ю предків, було важко влитися у новий світ, звикнути до правил, традицій і звичаїв. Я був ще зовсім юним, тому період адаптації виявився не дуже довгим. Я з радістю приймав усе, що давала мені Америка. І я ще й досі готовий казати, що це країна можливостей. Звичайно, якщо ти для них відкритий.

Де б ти не був, навіть на рідній землі, тобі ніколи не досягнути більшого, якщо ти побоїшся ризикнути і не докладеш усіх зусиль задля досягнення мети. Важко буде скрізь, просто в іншому місці тобі дадуть сильнішу опору, щоб витримати удар життя. Таку опору я тут і отримав.

І зараз мені приємно повернутися сюди знову. Особливо відвідати колишнє місце роботи, поринути у ті приємні спогади. У душі був неспокій, але разом із тим я відчував солодкуватість від того, що зовсім скоро пройдуся знову по тій землі. Скільки років я тут не був?... Мабуть, ще не раз повторюватиму це складне запитання.

Мужньо витримавши пересадку та ще один переліт, хоч він був значно коротший від попереднього, я офіційно ступив на землю Сполучених Штатів Америки. І це було справді значущим для мене. Увесь негатив зник, поступившись місцем для нового почуття. Це була радість, мені кортіло скоротити час між цим моментом і тим, коли я зайду у стіни колишньої роботи.

Кінець ознайомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=65924926&lfm=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примечания

1

Баристер (англ. barrister) – категорія адвокатів у Великій Британії. Баристери мають право виступати у всіх (зокрема й вищих) судах. (Тут і далі прим. авт.)

2

Соліситор (англ. solicitor) – категорія адвокатів у Великій Британії. Соліситори готують судові матеріали для ведення справ баристерами – адвокатами вищого рангу, а також працюють юрисконсультами в різних організаціях і мають право вести справи в судах нижчих інстанцій.